
**МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
«ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ
ГРОМАДСЬКОГО МОНІТОРИНГУ
ЕФЕКТИВНОСТІ ПОДАТКОВОЇ
РЕФОРМИ ДЛЯ МІСЦЕВИХ ГРОМАД»**

Славутич 2012

Методичний посібник «Організації та проведення громадського моніторингу ефективності податкової реформи для місцевих громад», що виконується за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження».

За загальною редакцією:

Славутицького міського голови, віце-президента Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи, президента Всеукраїнського громадського об'єднання «Клуб Мерів», доктора економічних наук, лауреата Державної премії в галузі науки і техніки **Володимира Петровича Удовиченка**

Доктора економічних наук, професора, заслуженого економіста України, вченого секретаря Науково-дослідного економічного інституту Міністерства економічного розвитку і торгівлі України **Дриги Сергія Георгійовича**

Склад робочої групи проекту:

Нікітенко Л.М. – Голова правління МГО «Лабораторія малого бізнесу»

Дарнопих В.О. – Керівник проекту, директор Фонду підтримки підприємництва

Одиниця В.В. – Голова правління ГО «Центр розвитку громади»

Романов І.Є. – експерт проекту

Смисліна О.В. – експерт проекту

Бережницька У.Б. – доцент кафедри економіки підприємства Івано-Франківського НТУ нафти і газу, голова правління громадської організації «Бізнес-Інкубатор» в Івано-Франківській області

Самборська О.П. – член правління громадської організації «Бізнес-Інкубатор» в Івано-Франківській області

Яремко Г.І. – начальник відділу взаємодії зі ЗМІ та громадськістю ДПІ в м. Івано-Франківськ

Орлова В.К. – проф., завідувач кафедрою «Облік і аудит» Івано-Франківського НТУ нафти і газу, аудитор ТзОВ «Аудит-Сервіс» ІНК

Малий В.М. – адміністратор Бізнес-Інкубатора в Івано-Франківській області

Думич О.Б. – консультант з бухгалтерського обліку та оподаткування, бухгалтер громадської організації «Бізнес-Інкубатор в Івано-Франківській області»

Зварич О.І. – консультант з економіки та фінансових питань

Дем'янчук М.П. – юрисконсульт

Тріщ Я.В. – інженер програмного забезпечення комп'ютерів

Регіональний фонд підтримки підприємництва по Полтавській області:

Кузьменко Н.В. – генеральний директор РФПП по Полтавській області;

Юрко М.І. – економіст з фінансової роботи РФПП по Полтавській області.

Територіальне відділення всеукраїнської Громадської організації «Асоціація платників податків України» в Полтавській області:

Солоділова Т.М. – Голова Ради, директор виконавчої дирекції.

Партнери проекту:

- Український фонд підтримки підприємництва
- Регіональний фонд підтримки підприємництва по Полтавській області
- Регіональний фонд підтримки підприємництва по Івано-Франківській області
- Славутицький фонд підтримки підприємництва
- Полтавський центр розвитку бізнесу
- ГО «Бізнес-Інкубатор в Івано-Франківській області»

Посібник розповсюджується безкоштовно.

Посібник видається українською мовою в друкованому й електронному варіантах.

Електронну версію посібника представлено на сайті «Славутицький регіон» за адресою www.investing.org.ua.

При використанні матеріалів та копіюванні обов'язкове посилання на даний посібник та його розробника – МГО «Лабораторія малого бізнесу» (м. Славутич).

Будемо вдячні за відгуки про матеріали, викладені у даному посібнику.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1. ОПИС МЕТОДІВ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАЛИСЬ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО МОНІТОРИНГУ	7
2. ПРОЦЕДУРНІ ПИТАННЯ ПРОВЕДЕННЯ	7
ГРОМАДСЬКОГО МОНІТОРИНГУ	7
Крок 1. Створення експертної групи	7
Крок 2. Розміщення інформації про початок реалізації проекту та початок проведення громадського моніторингу в місцевих ЗМІ	8
Крок 3. Організація та проведення презентації початку реалізації проекту та проведення громадського моніторингу	8
Крок 4. Підготовка проектів офіційних інформаційних запитів та направлення їх до органів місцевого самоврядування та державних органів	8
Крок 5. Збір та аналіз нормативно-правових документів, аналіз підсумків соціально-економічного розвитку цільових регіонів	8
Крок 6. Підготовка звіту про проведення аналізу нормативно-правових актів та підсумків соціально-економічного розвитку цільових регіонів ..	11
Крок 7. Розробка аналітичної форми для проведення контент-аналізу ..	11
Крок 8. Підготовка переліку джерел інформації для проведення контент-аналізу	11
Крок 9. Збір інформації та проведення контент-аналізу	12
Крок 10. Організація і проведення опитування та глибинного інтерв'ю ..	12
Крок 11. Підготовка звіту щодо проведення опитування та глибинного інтерв'ю	14
Крок 12. Підготовка аналітичного звіту про проведення громадського моніторингу	14
3. ІНФОРМАЦІЙНА КАМΠΑНІЯ В РАМКАХ ПРОВЕДЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО МОНІТОРИНГУ	15
Крок 13. Проведення 3-х регіональних круглих столів	16
Крок 14. Проведення 3-х заключних прес-конференцій	16
4. РОЗРОБКА ТА ЛОБІЮВАННЯ ПРИЙНЯТТЯ НПА	16
Крок 15. Створення робочих груп з розробки НПА	16
Крок 16. Розробка проектів НПА	16
Крок 17. Організація та проведення лобістської компанії	17
5. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ГРОМАДСЬКОГО МОНІТОРИНГУ ..	18
1.1. Висновки щодо вдосконалення бюджетної політики	24

1.2. Пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення бюджетної політики:	25
2.1. Висновки щодо Програми економічних реформ:	25
2.2. Пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення до Програми економічних реформ	26
3.1. Висновки щодо вдосконалення дозвільної системи.....	26
3.2. Пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення дозвільної системи:.....	27
4.1. Висновки щодо вдосконалення системи інформування.....	27
4.2. Пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення системи інформування:	28
5.1. Висновки щодо вдосконалення податкового законодавства.....	29
5.2. Пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення податкового законодавства:.....	29
Додаток 1. Приклад інформаційного запиту в рамках проведення громадського моніторингу	31
Додаток 2. Приклад аналітичної форми для проведення контент-аналізу	33
Додаток 3. Звіт про проведення контент-аналізу	34
Додаток 4. Приклад анкети для проведення опитування підприємців в рамках проведення громадського моніторингу	38
Додаток 5. Приклад інструкції для інтерв'юєрів.....	46
Додаток 6. Приклад розпорядження про створення робочої групи	48
Додаток 7. Крайні практики впровадження податкової реформи на прикладі Івано – Франківської області.....	50
Додаток 8. Крайні практики впровадження податкової реформи на прикладі м. Славутича Київської області	52
Додаток 9. Крайні практики впровадження податкової реформи на прикладі Полтавської області.....	61

ВСТУП

Реформи, що проводилися в Україні у 2010-2011 роках, поставили рекорди як по їх кількості та спрямованості, так і по соціальному резонансу, який вони викликають і дотепер. Найбільш гучна ситуація склалася в сфері податкової реформи. Загальнодержавні джерела інформації демонструють динаміку позитивних зрушень, збільшення надходжень до бюджету та перспективи, які відкриваються завдяки впровадженню податкової реформи. Інформація незалежних ЗМІ та аналіз зустрічей з суб'єктами підприємницької діяльності вказують на протилежні результати.

Зрозуміло, що саме податкова система формує принципи взаємодії бізнесу, громадян та влади, забезпечує наповнення державного та місцевих бюджетів. Саме податки є основою для впровадження наступних реформ у медицині, освіті, пенсійному забезпеченні. Тому податкова реформа та її наслідки безпосередньо впливають на результативність подальших дій, оскільки заплановане реформування будь-якої соціальної сфери залежить від наповненості державного бюджету.

З метою створення системи громадського впливу на податкову політику держави Славутицька громадська організація «Лабораторія малого бізнесу» реалізувала проект «Податкова реформа – зворотній зв'язок». В ході реалізації проекту проведено громадський моніторинг та оцінка наслідків впровадження податкової реформи в трьох областях України – Київській, Полтавській та Івано-Франківській.

Громадський моніторинг – це дієвий інструмент конструктивної співпраці влади та громади, спрямований на аналіз поточної ситуації та використання його результатів для досягнення позитивних змін.

В ході моніторингу експерти проекту здійснили комплекс заходів: провели широке опитування підприємців та жителів цільових областей щодо оцінки впливу реформи на їх власну діяльність; визначили проблемні питання та позитивні зрушення завдяки впровадженню реформи; проаналізували та оцінили вплив податкової реформи на соціально-економічний розвиток регіонів, організували низку громадських публічних акцій із обговорення результатів моніторингу.

Більшість напрацьованих матеріалів викладено в даному методичному посібнику, який включає в себе алгоритм практичних дій щодо впливу громадськості на діяльність органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Посібник розрахований для використання громадськими організаціями, діяльність яких спрямована на впровадження системних змін у суспільстві та залучення громадськості до прийняття управлінських рішень. Посібник, як практичний інструментарій, буде корисним і для представників органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, державних органів в роботі з громадськими організаціями для встановлення партнерського діалогу та досягнення спільних позитивних результатів.

Даний посібник можна використовувати для навчання волонтерів, студентів вищих навчальних закладів, фахівців з проведення громадського моніторингу.

Реалізація проекту «Податкова реформа – зворотній зв'язок» здійснювалася за сприянням міської влади Славутича та фінансової підтримки Міжнародного фонду „Відродження”.

Партнерами Лабораторії малого бізнесу виступили Український фонд підтримки підприємництва, регіональні фонди підтримки підприємництва в Полтавській та Івано-Франківській областях, Славутичький міський фонд підтримки підприємництва, громадські організації «Полтавський центр розвитку бізнесу» та «Бізнес-Інкубатор в Івано-Франківській області».

1. ОПИС МЕТОДІВ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАЛИСЬ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО МОНІТОРИНГУ

В ході здійснення моніторингу та аналізу отриманих даних застосовувалися різноманітні методи, які дозволили об'єктивно оцінити предмет моніторингу, а саме:

1. *Аналіз документів* з метою визначення нормативно-правової бази, яка регламентує відносини у податковій сфері на державному та місцевому рівнях, виявлення фактичного стану справ, пошуку невідповідностей, неузгодженостей чи проблемних питань. Для аналізу документів використовувалися офіційні статистичні дані, копії документів, отриманих від органів місцевого самоврядування та податкових органів, база даних актуальних нормативно-правових актів, інформація, яка розміщена на офіційних сайтах органів влади.
2. *Проведення соціологічного опитування* з цільовими аудиторіями – підприємцями та мешканцями Київської, Полтавської та Івано-Франківської областей.
3. *Проведення глибинних інтерв'ю* зі спеціалістами податкових адміністрацій, управлінь економіки та фінансових управлінь цільових регіонів. Комплекс заходів з проведення соціологічного опитування та глибинного інтерв'ю включав у себе формулювання відповідних запитань, розробку та тиражування необхідної кількості анкет, підготовку інтерв'юерів, збір інформації, обробку анкет, підготовку аналітичного звіту за результатами опитування.
4. *Проведення контент-аналізу* щодо повноти та періодичності розміщення інформації про впровадження податкової реформи на місцевому рівні. Контент-аналіз проводився з використанням двох основних джерел надання інформації: офіційні друковані ЗМІ та мережа Інтернет.

2. ПРОЦЕДУРНІ ПИТАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО МОНІТОРИНГУ

КРОК 1. СТВОРЕННЯ ЕКСПЕРТНОЇ ГРУПИ

Для ефективного проведення громадського моніторингу в рамках проекту створена експертна група. До її складу ввійшли представники Громадських рад міст, громадських організацій-партнерів, а також незалежні місцеві експерти. Запрошення до участі у роботі групи відбувалося шляхом надсилання листів до відповідних експертів та проведення індивідуальних бесід. Завдання, які ставилися перед експертною групою, полягали у виконанні подальших кроків здійснення громадського моніторингу. Експертна група готувала про-

екти офіційних запитів на проведення громадського моніторингу та направ- ляла їх на адресу органів влади, розміщувала інформаційні повідомлення щодо початку реалізації проекту та проведення громадського моніторингу в ЗМІ, приймала участь у презентаціях проекту на місцевих рівнях. До складу експертної групи увійшли 6 представників з Київської області, 7 представників з Івано-Франківської області та 5 з Полтавської області.

КРОК 2. РОЗМІЩЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПОЧАТОК РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ ТА ПОЧАТОК ПРОВЕДЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО МОНІТОРИНГУ В МІСЦЕВИХ ЗМІ

Інформація про початок реалізації проекту та проведення громадського моніторингу була розміщена в засобах масової інформації та в Інтернет мережі. Дані повідомлення містили інформацію про мету, завдання, очікувані результати як всього проекту, так і безпосередньо громадського моніторингу.

КРОК 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ПОЧАТКУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО МОНІТОРИНГУ

Після ознайомлення представників влади, підприємців та громадськості з цілями громадського моніторингу через ЗМІ, експерти проекту провели додатковий інформаційний захід – круглий стіл-презентацію початку проекту.

На даному заході не обговорювалися стратегії проведення моніторингу, методи збору даних, визначалися ключові контактні аудиторії.

Учасники круглого столу безпосередньо на заході отримали презентаційні матеріали проекту.

КРОК 4. ПІДГОТОВКА ПРОЕКТІВ ОФІЦІЙНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАПИТІВ ТА НАПРАВЛЕННЯ ЇХ ДО ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ

Головним чинником, що впливає на подальший успішний процес проведення громадського моніторингу, є *вірно сформульовані питання* в інформаційному запиті, який надсилається до органів місцевого самоврядування або органів державної влади. Чим конкретніше запитання, тим більше шансів отримати конкретну відповідь. Отримання відповідей на письмовий запит регламентується статтями 19-20 Закону України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. за № 2939-VI.

Експертами проекту надіслано більше 20 запитів.

Приклад інформаційного запиту для отримання документів для проведення громадського моніторингу викладено у додатку 1.

КРОК 5. ЗБІР ТА АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ, АНАЛІЗ ПІДСУМКІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ЦІЛЬОВИХ РЕГІОНІВ

Збір об'єктивної інформації здійснювався різними методами із різних джерел.

На першому етапі експерти підготували офіційні запити до представників влади, в яких окрім інформації про мету та завдання проекту, було вказано перелік документів, необхідних для аналізу.

В результаті здійснено збір та аналіз:

- діючих нормативно-правових актів (державного та місцевого рівня), які регулюють діяльність у податковій сфері;
- документів обласного та місцевого рівня (програми та підсумки соціально-економічного розвитку міст та областей; програми підтримки та розвитку підприємництва, звіти про їх виконання; звіти про виконання обласних бюджетів; рішення рад, що стосуються місцевих податків і зборів; рішення рад, що стосуються заходів з регулювання підприємницької діяльності тощо);
- статистичної інформації, яка демонструє кількісні показники збору місцевих податків, показників проведеної консультативної та роз'яснювальної роботи з платниками податків, кількості платників податків, які скористалися можливостями нового Податкового кодексу, кількості планових та позапланових перевірок, інших показників, які характеризують роботу податкових адміністрацій.

Таким чином експертами було проаналізовано 28 нормативно-правових актів державного та обласного рівня:

1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI.
2. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності» від 4 листопада 2011 року, № 4014-VI.
3. Проекти бюджетів Київської області на 2011 та 2012 роки.
4. Проекти бюджетів Полтавської області на 2010, 2011 та 2012 роки.
5. Проекти бюджетів Івано-Франківської області на 2010, 2011 та 2012 роки.
6. Звіти про виконання бюджетів Київської області за 2010 та 2011 роки.
7. Звіти про виконання бюджетів Полтавської області за 2010 та 2011 роки.
8. Звіти про виконання бюджетів Івано-Франківської області за 2010 та 2011 роки.
9. Указ Президента України №187/2012 від 12 березня 2012 року «Про Національний план дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава».
10. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 червня 2010 р. № 1724-р «Про виконання Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна влада».
11. Розпорядження Івано-Франківської обласної державної адміністрації №720 від 21 жовтня 2010 р. «Про першочергові заходи на 2010 рік щодо реалізації Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна влада».
12. Розпорядження Івано-Франківської обласної державної адміністрації №192 від 31 березня 2010 р. «Про план заходів на 2011-2014 роки з виконання Програми економічних реформ на «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна влада».

13. Рішення сесії Полтавської обласної ради від 28 грудня 2010 р. «Про обласну Програму економічних реформ на 2010-2014 роки «Успішна Полтавщина – заможна територіальна громада. Будуємо разом».
14. Доручення голови Київської обласної державної адміністрації від 23 травня 2011 р. №91-1 щодо виконання Указу Президента України від 27 квітня 2011 р. №504/2011 «Про Національний план дій на 2011 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава».
15. Розпорядження голови Київської обласної державної адміністрації від 16 березня 2011 р. № 240 „Програма забезпечення населення Київської області якісною питною водою в достатній кількості на 2011-2020 роки”.
16. Закон України «Про боротьбу з корупцією» від 05 жовтня 1995 р.
17. Закон України «Про засади запобігання та протидії корупції» від 11 червня 2009 р.
18. Закон України «Про відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень».
19. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення».
20. Закон України від 7 квітня 2011 року «Про засади запобігання та протидії корупції» № 3206-VI.
21. Закон України від 7 квітня 2011 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» № 3206.
22. Указ президента України від 05 жовтня 2011 року №964/2011 «Про першочергові заходи з реалізації Закону України «Про заходи запобігання і протидії корупції».
23. Указ Президента України від 21 жовтня 2011 року №1001/2011 «Про Національну антикорупційну стратегію на 2011-2015 роки».
24. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2011 р. «Про затвердження державної програми щодо запобігання і протидії корупції на 2011-2015 роки»
25. Розпорядження голови Київської обласної державної адміністрації «План роботи відділу з питань запобігання та протидії корупції, взаємодії з правоохоронними органами та оборонної роботи апарату Київської облдержадміністрації».
26. Розпорядження голови Полтавської обласної державної адміністрації «План заходів щодо попередження корупції на 2012 рік в обласній та районних державних адміністраціях».
27. Розпорядження голови Івано-Франківської обласної державної адміністрації «Про завдання щодо реалізації на території області Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції».
28. Інформація про стан виконання Плану заходів Національної програми сприяння розвитку малого підприємництва в Україні за 2011 рік.

Всього на офіційні запити було отримано 185 документів державного, обласного та місцевого рівня, а саме:

- 93 документи по Київській області;

- 47 документів по Івано-Франківській області;
- 45 документів по Полтавській області.

КРОК 6. ПІДГОТОВКА ЗВІТУ ПРО ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА ПІДСУМКІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ЦІЛЬОВИХ РЕГІОНІВ

Отримані документи були детально опрацьовані експертами проекту. Для порівняння та аналізу експерти вибрали саме ті документи, які найбільш сприяли досягненню мети та завдань проекту.

За результатом проведеного аналізу складені наступні звіти:

1. Загальний опис соціально-економічного стану цільових регіонів.
2. Аналіз виконання програм підтримки підприємництва.
3. Аналіз прийнятих єдиних податків.
4. Аналіз бюджетів цільових регіонів.
5. Аналіз антикорупційного законодавства.
6. Аналіз законодавства у дозвільній сфері.
7. Аналіз програми економічних реформ «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава».

Дані звіти у подальшому були використані для підготовки загального аналітичного звіту з проведення громадського моніторингу.

КРОК 7. РОЗРОБКА АНАЛІТИЧНОЇ ФОРМИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ КОНТЕНТ-АНАЛІЗУ

Перед проведенням контент-аналізу експертами проекту розроблено спеціальну аналітичну форму. Дана аналітична форма дозволяла структурувати інформацію про впровадження податкової реформи, отриману з різних інформаційних джерел.

Приклад аналітичної форми для проведення контент-аналізу наведено у додатку 2.

КРОК 8. ПІДГОТОВКА ПЕРЕЛІКУ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ КОНТЕНТ-АНАЛІЗУ

Пошук джерел інформації для проведення контент-аналізу здійснювався окремо в кожній з трьох областей. Єдина умова для вибору джерела інформації – його офіційний статус.

В рамках проведення контент-аналізу проаналізовано наступні джерела ЗМІ:

1. Регіональна газета «Галичина» – <http://www.ealychyna.if.ua>.
2. Газета «Західний кур'єр» – <http://zk.at.ua>.
3. Офіційний сайт Івано-Франківської обласної державної адміністрації – <http://if.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Державної податкової служби в Івано-Франківській області – <http://odpa.if.ua>.
5. Муніципальна телерадіокомпанія «Вежа» м. Івано-Франківськ – <http://vezha.org>.
6. Веб-сайт Івано-Франківської міської ради – <http://www.mvk.if.ua>.
7. Київська обласна газета «Київська правда».
8. Офіційний веб-сайт Київської обласної державної адміністрації – <http://www.kyiv-obl.gov.ua>.
9. Офіційний сайт Державної податкової адміністрації в Київській області – <http://kyivodpa.sta.gov.ua>
10. Славутицька міська газета «Теледень – Славутич».
11. Офіційний сайт Славутицької міської громади – <http://www.e-slavutich.gov.ua/>.
12. Всеукраїнська громадсько-політична газета «Зоря Полтавщини».
13. Офіційний веб-сайт Полтавської обласної державної адміністрації – <http://www.adm-pl.gov.ua>.
14. Офіційний сайт Державної податкової адміністрації в Полтавській області – www.sta.poltava.ua.
15. Офіційний веб-сайт Полтавської обласної ради – <http://www.oblrada.pl.gov.ua>.
16. Офіційний сайт Полтавської міської ради – <http://www.poltava.pl.ua/news>.
17. Полтавська щотижнева міська газета «Полтавський Вісник».

КРОК 9. ЗБІР ІНФОРМАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ КОНТЕНТ-АНАЛІЗУ

Метою проведення контент-аналізу є визначення впливу засобів масової інформації на підприємців та жителів в період впровадження податкової реформи.

Експерти досліджували кількість розміщеної інформації в період реформування податкової системи у 2011 році та кількість офіційних джерел інформації у кожному з цільових регіонів.

Важливою складовою аналізу стала оцінка якісного фактору інформації, а саме – наповнення інформаційного повідомлення, яке свідчить про позитивну або негативну оцінку податкової реформи (відповідні відгуки підприємців, мешканців, статистичні дані). Також враховувався і нейтральний характер повідомлення, тобто статті, які мають роз'яснювальне чи інформаційне наповнення.

За результатами проведеного контент-аналізу підготовлено окремий звіт (додаток 3). Загальні висновки щодо проведення контент-аналізу було включено до аналітичного звіту про проведення громадського моніторингу.

КРОК 10. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ОПИТУВАННЯ ТА ГЛИБИННОГО ІНТЕРВ'Ю

До проведення опитування та глибинного інтерв'ю залучалися цільові групи, які надавали власну оцінку процесу впровадження податкової реформи в Україні.

Мета опитування та глибинного інтерв'ю полягала у визначенні оцінки впливу податкової реформи на ведення підприємницької діяльності та її впливу на пересічного громадянина України.

Завдання опитування та глибинного інтерв'ю:

- оцінити вплив податкової реформи на поточну підприємницьку діяльність;
- оцінити вплив податкової реформи на мешканців територіальних громад;
- оцінити систему інформаційно-аналітичного забезпечення впровадження податкової реформи;
- з'ясувати вплив податкової реформи на місцевий соціально-економічний розвиток;
- визначити витрати підприємців на впровадження податкової реформи;
- оцінити умови, за яких буде підтримана податкова реформа підприємцями та жителями України;
- з'ясувати вплив преференцій податкової реформи на ведення підприємницької діяльності;
- визначити зауваження та пропозиції щодо вдосконалення податкового законодавства з боку підприємців, жителів, відповідних фахівців та спеціалістів.

До опитування та проведення інтерв'ю залучалися наступні цільові групи:

1. **Підприємці**, які надавали оцінку з точки зору практичного використання норм податкової реформи в господарській діяльності.
2. **Фахівці управлінь економіки та фінансових управлінь визначених регіонів**, які надавали оцінку податковій реформі з точки зору її впливу на загальний економічний розвиток регіону та його макроекономічні показники.
3. **Спеціалісти податкових адміністрацій**, які надавали оцінку з точки зору практичних аспектів впровадження податкової реформи та застосування її норм різними колами суспільства.
4. **Жителі**, які надавали оцінку податковим змінам у суспільстві з точки зору пересічного громадянина.

Для кожної цільової групи експерти розробили окремі анкети для опитування:

- анкета для підприємців (**додаток 4**);
- анкета для жителів;
- анкета глибинного інтерв'ю для фахівців управлінь економіки та фінансових управлінь;
- анкета глибинного інтерв'ю для спеціалістів податкових адміністрацій.

Розроблені анкети містили наступні блоки запитань:

1. Загальна інформація.
2. Вплив податкової реформи.
3. Податкова реформа та місцевий (регіональний) розвиток.
4. Пропозиції та зауваження щодо вдосконалення податкового законодавства.
5. Преференції для підприємців, які визначені в новому податковому кодексі (в анкеті для спеціалістів податкових адміністрацій).

До проведення глибокого інтерв'ю залучалися підготовлені інтерв'юери, які пройшли відповідне навчання та мали при собі розроблену інструкцію інтерв'юера (додаток 5).

Проведення опитування та глибокого інтерв'ю здійснювалося на території Київської, Івано-Франківської та Полтавської областей.

Всього в опитуванні взяли участь 453 підприємці, серед яких 52,5% чоловіків і 47,5% жінок, та 323 жителі цільових регіонів, серед яких 47,0% чоловіків і 53,0% жінок.

Глибоке інтерв'ю дозволило отримати більш вичерпні відповіді і ставлення респондентів до питань, які задавалися. В результаті проведено 29 глибоких інтерв'ю у трьох областях.

Проведені опитування та глибоке інтерв'ю дозволили:

- отримати та узагальнити інформацію щодо оцінки податкової реформи з боку підприємців, жителів, фахівців податкових служб та спеціалістів органів місцевого самоврядування;
- порівняти між собою бачення цільових груп;
- отримати пропозиції із удосконалення процесів впровадження реформи;
- підготувати базу для розробки нормативно-правових актів місцевого рівня щодо залучення громадськості до участі у впровадженні податкової реформи.

КРОК 11. ПІДГОТОВКА ЗВІТУ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ОПИТУВАННЯ ТА ГЛИБИННОГО ІНТЕРВ'Ю

Отримані дані в ході проведення опитування та глибокого інтерв'ю проаналізовані експертами та згруповані відповідно до цільових груп та блоків запитань, саме:

1. Оцінка рівня впливу податкової реформи на підприємців у регіоні (місті, селищі).
2. Вплив податкової реформи на мешканців територіальної громади.
3. Проведення навчальної та консультаційної кампанії з боку податкової служби в період впровадження податкової реформи.
4. Створення Центрів підтримки платників податків.
5. Взаємодія місцевої влади та представників податкових органів.

КРОК 12. ПІДГОТОВКА АНАЛІТИЧНОГО ЗВІТУ ПРО ПРОВЕДЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО МОНІТОРИНГУ

Аналітичний звіт підготовлено за результатами аналізу нормативно-правових документів та підсумків соціально-економічного розвитку регіонів, контент-аналізу, опитування та глибокого інтерв'ю.

Звіт за результатами проекту «Податкова реформа – зворотній зв'язок» складається з наступних розділів:

1. Вступ.

2. Опис методів, що використовувалися під час проведення громадського моніторингу.
3. Результати аналізу:
 - стислий опис соціально-економічного розвитку регіонів;
 - аналіз розвитку підприємництва та підтримка бізнесу;
 - аналіз використання можливостей нового податкового кодексу місцевими органами влади;
 - дані контент-аналізу;
 - аналіз опитування та глибинного інтерв'ю;
 - аналіз Програм економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава».
4. Висновки.

Повний текст звіту розміщено на сайті www.investing.org.ua

3. ІНФОРМАЦІЙНА КАМПАНІЯ В РАМКАХ ПРОВЕДЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО МОНІТОРИНГУ

Інформаційна кампанія проекту «Податкова реформа – зворотній зв'язок» сприяла підвищенню обізнаності громадськості про хід його реалізації, результати проведення громадського моніторингу та впровадження податкової реформи.

Анонси, прес-релізи та інші інформаційні повідомлення розміщувалися на міських та обласних сайтах. Активно використовувалися телерадіокомпанії трьох регіонів.

Під час реалізації запланованих проектом заходів використовувалися наступні методи поширення інформації:

1. Проведення презентацій проекту в кожній із областей.
2. Надсилання офіційних запитів та інформаційних листів до органів виконавчої влади та податкових служб Київської, Івано-Франківської та Полтавської областей.
3. Надсилання інформаційних повідомлень в мережу Інтернет та друковані ЗМІ.
4. Надання інтерв'ю керівництвом проекту 5-ти телерадіокомпаніям.
5. Розміщення відеоматеріалів на www.youtube.com.
6. Поширення інформації серед населення, підприємців, фахівців адміністрацій та спеціалістів податкових служб в ході опитування та проведення глибинного інтерв'ю.
7. Проведення регіональних круглих столів та прес-конференцій.
8. Розповсюдження посібника «Методика організації та проведення громадського моніторингу ефективності податкової реформи для місцевих громад».

КРОК 13. ПРОВЕДЕННЯ 3-Х РЕГІОНАЛЬНИХ КРУГЛИХ СТОЛІВ

В ході реалізації проекту проведено три круглих столи у кожному з цільових регіонів. Їх мета – ознайомлення з результатами громадського моніторингу, отримання коментарів, доповнень та пропозицій з боку фахівців та громадськості.

Учасники заходів, серед яких представники органів влади, депутати, підприємці, науковці, мешканці територіальних громад, активно обговорювали отримані результати моніторингу, ступінь впливу податкової реформи на соціально-економічний розвиток регіонів та позитивні зрушення завдяки впровадження реформи.

За результатами круглих столів складено резолюцію «Впровадження податкової реформи, аналіз впливу реформи на місцевому рівні».

КРОК 14. ПРОВЕДЕННЯ 3-Х ЗАКЛЮЧНИХ ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЙ

Розроблені рекомендації за результатами громадського моніторингу презентовані на регіональних прес-конференціях за участю представників органів влади, громадських організацій та ЗМІ. Результати прес-конференцій оприлюднені в місцевих Інтернет-ресурсах та ЗМІ.

4. РОЗРОБКА ТА ЛОБІЮВАННЯ ПРИЙНЯТТЯ НПА

Одним з важливих документів, що заплановано розробити в Київській, Івано-Франківській та Полтавській області є Програми залучення громадськості до формування податкової політики на місцевих рівнях.

Метою таких Програм є донесення об'єктивних результатів громадського моніторингу до представників законодавчої влади, просування пропозицій та рекомендацій від різних верств суспільства до податкової сфери, і, тим самим, сприяння позитивним та системним змінам.

КРОК 15. СТВОРЕННЯ РОБОЧИХ ГРУП З РОЗРОБКИ НПА

В кожній із цільових областей створені робочі групи, до складу яких увійшли депутати міських рад, представники управлінь економіки та фінансів, податкової адміністрації, громадських організацій та комунальних підприємств. Основною метою їх діяльності є розробка нормативно-правових актів, які сприятимуть підвищенню рівня інформованості платників податків та вихованню податкової культури. Це, в свою чергу, забезпечить не лише повноцінне та своєчасне наповнення бюджету, а й стимулюватиме створення сприятливих умов для платників податків.

Приклад розпорядження про створення робочої групи представлено в додатку 6.

КРОК 16. РОЗРОБКА ПРОЕКТІВ НПА

Одним із важливих результатів реалізованого проекту є розробка в місті Славутичі Програми підтримки платників податків на 2012 - 2015 роки (додаток 7).

Програма спрямована на втілення у практику сучасних підходів, нової філософії у взаємовідносинах влади з суспільством, на повне та якісне надання населенню інформаційних послуг з питань податкової політики, поліпшення умов обслуговування платників податків, створення зручних умов для виконання податкових обов'язків кожним громадянином та підвищення рівня добровільної сплати податків.

Очікувані результати Програми:

1. Покращення рівня обслуговування платників податків (створення Центру по обслуговуванню платників податків), формування їх високої податкової культури з метою сприяння розвитку підприємництва в місті Славутич.
2. Створення дієвої системи інформування платників податків та підвищення рівня їх обізнаності щодо податкового законодавства України.
3. Реалізація організаційно-правових заходів, спрямованих на повне та своєчасне наповнення бюджету.

Виконання Програми забезпечує Державна податкова інспекція в м. Славутич за участю виконавчого комітету Славутицької міської ради, його структурних підрозділів, структур підтримки бізнесу в м. Славутич у межах встановленої чинним законодавством компетенції, шляхом затвердження відповідних заходів, прийняття управлінських рішень та проведення постійного моніторингу стану надходжень податків до бюджетів.

КРОК 17. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОБІСТЬСЬКОЇ КОМПАНІЇ

Лобістська кампанія на рівні «Органи місцевого самоврядування – депутатський корпус» відбувалася наступним чином:

1. Розробка проекту нормативно-правового акту.
2. Визначення ключових осіб – суб'єктів нормотворчості. Для цілей даного проекту ключовими особами є голови постійно діючих профільних депутатських комісій.
3. Направлення та розгляд рекомендацій щодо вдосконалення існуючої місцевої нормативно-правової бази за результатами проведеного моніторингу до секретаріату ради.
4. Підготовка офіційного запиту щодо розгляду попереднього проекту рішення на рівні профільних депутатських комісій.
5. Участь у засіданні депутатських комісій.
6. Внесення змін та доповнень відповідно до результатів розгляду комісії.
7. Підготовка офіційного запиту щодо включення питання до порядку денного чергової сесії.
8. Безпосередня участь у роботі сесії.
9. Затвердження нормативно-правового акту відповідним рішенням сесії.

Лобістська компанія нормативно-правових актів на державному рівні відбувалася через співпрацю з Українським фондом підтримки підприємництва, який є державною організацією. Український фонд підтримки підприємництва, діяльність якого спрямована на розвиток та підтримку малого бізнесу, є постійним головним виконавцем Національної програми сприяння розвитку малого бізнесу.

5. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ГРОМАДСЬКОГО МОНІТОРИНГУ

Узагальнюючи отриману інформацію, можемо констатувати, що впровадження податкової реформи активно обговорюється в суспільстві. При чому, представники кожної із цільових груп по різному висловлюють своє ставлення до реформи податкової системи. Так, окремі представники влади, які оперують виключно статистичними даними, занадто позитивно оцінюють етапи впровадження реформи. В свою чергу підприємці висловлюють думку, що вони беруть участь у черговому експерименті держави і ледве витримують ці випробування.

Пропозиції та думки, отримані в результаті опитування та глибокого інтерв'ю, в більшій мірі стосувалися питання довіри до дій держави та її владних органів. Особлива роль відводилася місцевій владі – її позиції, активності, співпраці з підприємцями та громадою. Як висновок – тільки активна місцева влада, яка встановила партнерські відносини з членами територіальної громади, підприємцями, організаціями та установами, може зіграти ключову роль у впровадженні системних змін в Україні.

За результатами моніторингу експертами отримана інформація щодо різноманітних аспектів впровадження податкової реформи, якими, на нашу думку, іноді спекулюють представники влади або опозиції. Нижче наведені найбільш актуальні допущення, твердження, які висловлюються різними сторонами та результати, отримані під час громадського моніторингу.

Допущення, твердження	Результати громадського моніторингу
Податкова реформа сприяла «закриттю» значної кількості ФОПів	За даними моніторингу значного зменшення кількості ФОПів не відбулося (показники знаходяться на рівні 2-5%). «Закривалися» переважно підприємці, які не вели підприємницьку діяльність, а також ті, хто фактично мав статус найманого працівника. Після введення змін до Податкового кодексу тенденція «закриття» ФОПів зменшилася.
Податкова реформа не сприяє розвитку малого бізнесу в Україні	Дане допущення може бути підтвержене наступними показниками. За 2011 рік кількість малих підприємств на 10 тисяч населення у Полтавській області зменшилося на 11,1%, в Івано-Франківській області кількість зменшилась на 5,7% у порівнянні з 2010 роком і на 14% у порівнянні з 2009 роком. У Київській області кількість малих підприємств зменшилась у порівнянні з 2009 роком та збільшилась на 10,8% у порівнянні з 2010 роком.
Чисельність зайнятих в малому бізнесу скорочується	Даний вислів підтверджується. Чисельність зайнятих у сфері малого підприємництва в Івано-Франківській та Полтавській областях значно зменшилась (на 7,5% та 6,5% відповідно). У Київській області кількість зайнятих у сфері малого підприємництва менша ніж у Івано-Франківській області (90 тисяч проти 127 тисяч осіб). Найменша кількість працюючих у малому бізнесі в Полтавській області – всього 50 тисяч осіб.

Допущення, твердження	Результати громадського моніторингу
Податкова реформа надала нові можливості для підприємців (0% податок на прибуток, автоматичне відшкодування ПДВ)	Така інформація не підтверджується. За даними податкової служби та результатами опитування підприємців такою можливістю скористалося небагато суб'єктів. Сама процедура є складною, існують високі вимоги щодо такої можливості та певна недовіра. Більше половини опитаних підприємців (58,7%) із преференціями не знайомі. При цьому найбільше обізнаних з преференціями серед акціонерних товариств (64,3%) та товариств з обмеженою відповідальністю (48,9%), а найменше (29,8%) – серед приватних підприємств. Найбільш обізнані з преференціями проживають у Полтавській області (61,0%), а найменш обізнані – в Київській області (25,4%).
В Україні люди ніколи не будуть підтримувати податкову політику держави	Цей вислів не підтверджується. Тільки 20% підприємців та 15% жителів зазначили, що не будуть підтримувати податкову політику ні за яких умов. Тоді як половина опитаних вважають, що податкова політика держави буде підтримана платниками податків. При цьому 4,6% підприємців та 5,4% населення вважають, що підтримають безумовно, а 49,2% та 44,6% що підтримають за певних умов, таких як прозорість бюджетів, підзвітність влади за використання державних коштів та ін..
Майдан – не вирішення проблеми	Думки підприємців та жителів розділились майже порівну між тими, хто вважає заходи дієвими (35,3% – підприємців, 35,6% – населення), та тими, хто вважає, їх недієвими (32,5% та 32,2%), і тими, хто не зміг визначитись із своєю позицією. Таким чином, третина населення готова відстоювати свої права як платника податків на майдані та вважають такі дії результативними, якщо держава не змінить свою політику.
Податкова служба – головний ворог підприємців	Система прийняття рішень щодо податкової політики починається з Міністерства фінансів. Склалася негативна практика, коли зміни приймаються з такою швидкістю, що навіть податківці неспроможні дати професійні відповіді. Система не чітких законодавчих формулювань – це шлях до корупції з боку податківців. Відсутність подвійних трактувань забезпечує професійність податківців. Причина не в податковій службі. Податкова служба, яка існує – це результат управління Уряду та Міністерства фінансів. Тому даний вислів скоріше не підтверджується.
Податкова реформа скорочує кількість підприємців «спроценців»	Дослідження підтвердили, що кількість підприємців, які знаходяться на спрощеній системі, скорочується. Так, в Івано-Франківській області у 2010 році було зареєстровано 40979 спрощенців,

Допущення, твердження	Результати громадського моніторингу
	<p>а в 1 кварталі 2012 року – лише 30083. Доля спрощенців у загальній кількості суб'єктів підприємницької діяльності у 2010 році склала 44,7%, в першому кварталі 2012 року – 35,5%. По Київській області в 2010 році кількість суб'єктів підприємницької діяльності складала 55712, а в 1 кварталі 2012 року – 50343. Доля у загальній кількості в 2010 році складала 44%, в 2012 році – 40,2%.</p> <p>По Полтавській області у 2010 році кількість «спрощенців» була 48268, що складало 47% від загальної кількості суб'єктів підприємницької діяльності, а на початку 2012 року – всього 40036, що складає 40%.</p>
<p>Кількість перевірок зменшилася</p>	<p>Цей вислів не може бути підтверджено повністю. Дані по м. Полтава вказують, що загальна кількість перевірок у 2010 році складала 3257, у 2011 році – 3785. При чому, планових перевірок дійсно зменшилося (у 2010 році – 441, у 2011 році – 307), а позапланових збільшилось (у 2010 році – 2816, у 2011 році – 3478) У першому кварталі 2012 року тенденція зменшення планових перевірок зберігається (всього за 1-й квартал 52 перевірки).</p> <p>В Івано-Франківській області у 2010 році перевірок було 917, у 2011 році – 1214, а в першому кварталі 2012 – 403.</p> <p>По Київській кількості перевірок у 2010 році – 3507, у 2011 році – 4279, у першому кварталі 2012 року – 980. Зменшення планових перевірок відбулося з 1686 у 2010 році до 1099 у 2011 році. Збільшення позапланових перевірок з 1821 у 2010 році до 3180 у 2011 році.</p>
<p>Інформації щодо податкової реформи достатньо</p>	<p>Результати контент-аналізу засвідчили, що офіційні джерела інформації недостатньо приділяють увагу питанням податкової реформи. Із аналізу бачимо, що 42,2% підприємців вважають інформацію у ЗМІ обмеженою та 26,9% – суперечливою. Тільки 1% вважає її достатньою. Аналогічні і результати опитування жителів: 22,0% вважають інформацію обмеженою, 19,8% – суперечливою та тільки 19,5% – достатньою.</p>
<p>Система інформаційно-аналітичного та консуль-таційного забезпечення достатня</p>	<p>Оцінюючи систему інформаційно-аналітичного забезпечення з боку органів державної податкової служби, тільки 7,3% підприємців вважають рівень консультацій високим, ще 30,5% – що податкові органи намагаються підтримати підприємців та проконсультувати, але кількість змін дуже велика для своєчасного та якісного консультування.</p>

Допущення, твердження	Результати громадського моніторингу
	<p>30,0% підприємців зазначили, що податкові органи дещо зробили, але не в повному обсязі. Не звертались до податкових органів за такими роз'ясненнями 10,4% підприємців.</p> <p>Майже половина опитаного населення (42,7%) не зверталася до податкових органів для отримання роз'яснень, чверть (23,2%) вважають що дещо вже зроблено, але не в повному обсязі, та тільки 8,4% оцінюють консультаційний рівень як високий.</p>
<p>Податкова реформа – це додаткові витрати для підприємця</p>	<p>Результати моніторингу підтверджують це допущення. Звертатися до професійних агентств були вимушені 15,8% опитаних підприємців, 10,4% найняли додаткових співробітників, а 14,2% додатково навчали своїх бухгалтерів.</p> <p>Професійний штат співробітників у достатній кількості мають 13,1% підприємців. При цьому серед акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю та об'єднань підприємств це кожен п'ятий (біля 20,0%), а серед СПД – тільки 7,8%.</p> <p>При цьому 2/3 СПД (67,8%) розбирались з нововведеннями самостійно, кожне третє (33,3%) акціонерне товариство наймало додаткових співробітників, кожне четверте (26,8%) товариство з обмеженою відповідальністю зверталось до професійних агентств.</p> <p>Впровадження податкової реформи змусило підприємців всіх регіонів вдатися до наступних дій:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 36,9% підприємців довелося збільшувати свої витрати на бухгалтерський супровід, 32,2% – на юридичні консультації; • перейти на іншу форму оподаткування довелося 21,6% опитаних підприємців; • 4,9% закрили СПД та підприємства; • 4,4% змінили організаційно-правову форму; • 3,8% зареєстрували нові підприємства. • Загалом, зазначені вище витрати здійснював кожен третій підприємець, а більшість в цій групі (42,5% та 43,8% відповідно) склали СПД та приватні підприємці. • Найбільше підприємцям довелося витратитись на додатковий персонал або перенавчання (в середньому біля 547 грн.). Трохи меншими були витрати підприємців на додаткові інформаційні ресурси (в середньому біля 528 грн.).

Допущення, твердження	Результати громадського моніторингу
	<p>Найменші витрати понесли ті, хто здійснював перереєстрацію чи закриття (біля 380 грн.). До інших витрат підприємців увійшли видатки на пені, нові бланки, комп'ютерну техніку та Інтернет, бухгалтерський супровід та реєстрацію підприємства.</p>
<p>Роль органів місцевого врядування була мінімальною в період впровадження податкової реформи</p>	<p>Органи місцевого самоврядування отримали найнижчу оцінку з боку підприємців та з боку населення щодо отримання консультаційно-роз'яснювальних послуг. В той же час за опитуванням, дві третини підприємців (60,7%) потребують консультативної, в тому числі і юридичної, допомоги з податкових питань. Ще 45,7% - консультативної допомоги щодо складання податкової звітності.</p> <p>Тематичні семінари бажали відвідувати третина опитаних (34,2%). Лише у 13,2 % немає потреби у такій допомозі.</p> <p>Ставки єдиного податку, які приймалися в «пожежному» порядку та в більшості без урахування видів діяльності підприємців, свідчать про неспроможність органів місцевої влади протидіяти тиску зверху, навіть коли приймаються рішення з порушенням процедур.</p> <p>Але є позитивні приклади міст (м. Івано-Франківськ, м. Лубни, м. Сквиря, м. Миронівка), де відмічено гнучке і лояльне ставлення до «підприємців-спрощенців» при прийнятті ставок єдиного податку. У цих містах ставки мають найнижчий рівень. Також бралися до уваги особливості кожного виду діяльності по 2-ій групі та присутня градація ставок єдиного податку.</p>
<p>Місцеві бюджети мають виграти від нового податкового кодексу</p>	<p>На прикладі розрахунків місцевого бюджету м. Славутич очікування від перерозподілу податків були достатньо великими, а результати виявилися скромними. З доходів місцевих бюджетів виключено податків та зборів, питома вага яких близько 3%, а включено в доходи місцевих бюджетів податків та зборів питоною вагою близько 8,5%. Однак в абсолютному вираженні місцевим бюджетом втрачено мінімум 1572,8 тисяч грн. (податок на промисел, плата за торговий патент, єдиний податок на підприємницьку діяльність, штрафи ДАІ), а від нових податків та зборів (збір від торгівлі нафтопродуктами, екологічний податок, єдиний податок) отримано 1115,3 тисяч грн. тобто на 29 % менше.</p>
<p>Підприємці та громадяни пасивні в питаннях участі в обговоренні та</p>	<p>Тільки половина опитаних підприємців (52,8%) бажать ознайомитись з проектами та змінами до податкового законодавства. Такого бажання не висловили 17,2%, а кожен третій (30,0%) не зміг визначитись.</p>

Допущення, твердження	Результати громадського моніторингу
наданні пропозицій в період впровадження податкової реформи	<p>При цьому найбільша кількість підприємців, які хотіли б ознайомитись зі змінами виявилась серед товариств з обмеженою відповідальністю (61,9%) та серед мешканців Київської області (72,1%). А тих, хто не виявив бажання знайомитись більше всього (51,3%) виявилось серед ФОПів.</p> <p>Серед населення бажання ознайомитись зі змінами, які містить новий податковий кодекс висловили лише 1/3 (34,4%), ще 29,4% – цього не бажають і кожен четвертий (24,1%) не зміг визначитись. Найбільша кількість населення, яке бажає ознайомитись зі змінами – в Івано-Франківській області (47,5%), а тих, хто вагається, більше всього на Київщині (50,0%).</p> <p>Бажані форми ознайомлення зі змінами у податковому законодавстві зазначили 26,3% опитаних підприємців. При цьому кожен третій (35,3%) із них бажав би дізнаватися про зміни із засобів масової інформації, кожен четвертий (26,9%) за допомогою Інтернету. Відвідувати консультації та семінари за цими темами бажають 14,3% і 16,8% відповідно. Ще 8,4% бажали би отримувати інформацію про зміни поштою, в тому числі електронною.</p> <p>26,9% населення відповіли на запитання, яким чином воно хотіло би ознайомитись зі змінами, з них: 14,2% за допомогою Інтернету, відвідувати семінари – 4,6%, консультації фахівців – 2,5%. При цьому 73,1% опитаного населення не надали відповідь.</p>

Враховуючи вищесказане, можна зробити наступні висновки:

1. Податкова реформа не сприяє розвитку малого бізнесу в Україні, про що свідчать регіональні показники зменшення кількості малих підприємств та скорочення чисельності зайнятого населення в сфері малого бізнесу після її впровадження.
2. В результаті впровадження нового Податкового кодексу чисельність підприємців, які знаходяться на спрощеній системі оподаткування, має стійку тенденцію до скорочення.
3. В результаті впровадження Податкової реформи не відбулося «закриття» великої кількості фізичних осіб-підприємців. Зменшення кількості ФОПів відбулося на рівні від 2% до 5%, а основною причиною їх зменшення є «закриття» тих підприємців, які не вели підприємницьку діяльність. Після внесення змін до Податкового кодексу щодо спрощенців тенденція закриття бізнесу зменшилася.
4. Майже 80% опитаних підприємців зазначають, що підтримуватимуть податкову політику держави, але за умови врахування їх інтересів. Тільки 20% підприємців та 15% жителів зазначають, що не будуть підтримувати податкову політику держави взагалі.
5. Третина опитаних підприємців та жителів готові відстоювати свої права як платника податків на майдані із застосуванням публічних акцій та вважа-

ють такі дії результативними, якщо держава не змінює та не коригує свою політику відповідно до думки громадськості.

6. Податкова реформа надала нові можливості – преференції для підприємців у вигляді 0% ставки податку на прибуток та автоматичного відшкодування ПДВ, але, за даними податкової служби та за результатами опитування, кількість підприємців, які скористалися ними є незначною, оскільки існує певна недовіра до наданих преференцій, складність процедури та високі вимоги щодо отримання такої можливості.
7. Незважаючи на декларування принципу зменшення податкових перевірок, кількість позапланових перевірок, які проводять податкові адміністрації в 2011 році у порівнянні з попереднім роком збільшилась.
8. Результати проведення контент-аналізу показують, що офіційні джерела інформації недостатньо приділяють увагу інформуванню платників податків щодо податкової реформи в Україні, а існуюча інформація в ЗМІ є обмеженою та суперечливою.
9. Система інформаційно-аналітичного забезпечення платників податків, а саме рівень консультаційної допомоги, знаходиться не на високому рівні. Як зазначила більшість опитаних підприємців та жителів, податкові органи намагалися підтримати та проконсультувати, але кількість змін дуже велика для своєчасних та кваліфікованих консультацій.
10. Підприємці та громадяни є дуже пасивними в процесах обговорення та надання пропозицій в період впровадження податкової реформи.
11. Роль органів місцевого врядування в період впровадження податкової реформи була майже мінімальною.
12. На цьому фоні існують позитивні практики активної позиції місцевих влад, органів податкової служби. Такими прикладами можуть служити м. Івано-Франківськ та робота Центру обслуговування платників податків, що працює у місті. В цілому в Івано-Франківській області також високий рівень інформаційного забезпечення платників податків та рівень співпраці з ЗМІ. У м. Лубни (Полтавська область), м. Сквиря та Миронівка місцеві ради ефективно використовують власні повноваження відносно встановлення ставок єдиного податку.
13. В м. Славутичі та в Полтавській області, вже за результатами моніторингу були відпрацьовані та прийняті на відповідних рівнях Програми підтримки платників податків.
14. Необхідно відмітити якість наповнення та актуальність інформації порталу податкової служби Івано-Франківська <http://www.odpa.if.ua>.

Крім цього можна зробити висновки та дати рекомендації в окремих сферах взаємодії платників податків та держави.

1.1. Висновки щодо вдосконалення бюджетної політики.

- Достатньо проблематичним було отримання інформації щодо звітів про виконання обласних бюджетів за 2011 рік, й особливо за 2010 рік. Дана інформація не є основною інформацією регіональних засобів масової інформації (офіційні газети, владні та офіційні сайти регіонів).
- Інформація щодо наповнення та виконання обласних бюджетів була абсолютно різною, що свідчить про відсутність єдиного формату звіту про

виконання бюджетів. Це призводить до того, що регіони демонструють саме ті показники, які вигідно характеризують їх розвиток.

- Звітна інформація щодо виконання бюджетів є досить складною в своїй термінології для розуміння пересічним громадянином й безпосередньо платником податків.
- Відсутня інформація щодо реальних потреб регіонів на фінансування основних сфер соціальної інфраструктури та відповідності затверджених планових видаткових показників бюджетів реальним потребам.

1.2. Пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення бюджетної політики:

- Звіти про виконання бюджетів повинні бути головними документами влади різних рівнів. Їх необхідно розміщувати на офіційних владних та регіональних сайтах. Звіти повинні бути доступними для громадськості.
- Звіти про виконання бюджетів повинні бути єдиного формату. Це дасть можливість об'єктивно оцінити тенденції розвитку регіону та виявити слабкі та проблемні місця в бюджетній політиці регіону.
- Звітна інформація щодо виконання бюджетів в своїй термінології повинна бути зрозумілою й прозорою для пересічного громадянина (платника податку).
- Звіти про виконання бюджетів повинні демонструвати реальні фінансові потреби регіону для основних сфер соціальної інфраструктури, порівнюючи їх зі своїми фінансовими можливостями. Тільки при співпадінні реальних потреб та фінансових можливостей можна об'єктивно оцінити результати впроваджених реформ.
- Місцеві бюджети повинні отримувати більше коштів від економічного розвитку регіонів шляхом включення до нього більшої кількості податків та зборів від малого та середнього бізнесу, що є стимулом для місцевої влади в напрямку підтримки підприємництва.
- Необхідно формувати свідомість громадян таким чином, що податки – це відповідальність безпосередньо платника податків, а відповідальність держави – це прозорий розподіл податків на благо України та її народу.
- Необхідно проводити активне залучення людей до формування та виконання бюджетної політики, підвищувати рівень їх зацікавленості та інформованості у цій сфері.
- Безумовно, сплата податків повинна бути вчасною та в повному обсязі, але державі не варто забувати про збільшення надходжень до бюджетів різних рівнів шляхом стимулювання розвитку бізнесу й економіки в цілому.

2.1. Висновки щодо Програми економічних реформ:

- Висвітлення дій та результатів реалізації даної Програми в регіонах є несистематичним. Складно знайти та ідентифікувати інформацію щодо її виконання.
- Фінансування Програми є досить незрозумілим. Заходи, які здійснюються в рамках виконання Програми, фінансуються з різних джерел. Загального підходу до фінансування та процедури виконання Програми не існує.

- Процедура моніторингу та коригування Програми практично відсутня. Документів, розпоряджень та відповідних коригувань щодо Програми не знайдено.
- Більшість регіональних заходів, які посиляються на Програму, спрямовані на збільшення жорсткості контролю за діяльністю платників податків, впровадження політики збільшення надходжень до бюджетів, проведення поточного аналізу та моніторингу за діяльністю суб'єктів господарювання, декларування загальних заходів щодо економічного інвестиційного та соціального розвитку. Реальні економічні стимулюючі заходи практично відсутні.
- Офіційна звітність про виконання заходів по Програмі практично відсутня.
- Для ефективного виконання Програми передбачено процедуру внесення змін майже у 80 діючих нормативно-правових актів та прийняття біля 50 нових. В такій ситуації принцип «стабільне законодавство – економічний розвиток країни» не виконуватиметься, відповідно очікування на створення конкурентоспроможної економіки та заможного суспільства можуть бути абсолютно марними.

2.2. Пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення до Програми економічних реформ

- Перш ніж розробляти конкретні заходи для реалізації Програми, кожен напрямок реалізації повинен бути досліджений на регіональному рівні.
- Необхідно на державному рівні сформувавши єдиний підхід до реалізації Програми щодо звітування про досягнуті результати.
- Запровадити постійну систему висвітлення дій та результатів реалізації Програми в регіонах.
- Визначитися із системою фінансування Програми та ідентифікувати основні джерела фінансування. Держава повинна здійснювати цільове фінансове забезпечення її реалізації відповідно до конкретних затверджених заходів у регіонах.
- Впровадити дієву процедуру моніторингу та оперативного коригування Програми.

3.1. Висновки щодо вдосконалення дозвільної системи

- Незважаючи на те, що Законом України від 19 травня 2011 р. № 3392-VI «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» визначено новий перелік дозволів, їх кількість залишається значною та потребує подальшого скорочення.
- Строки та вартість видачі дозволів потребують скорочення.
- Кількість видів робіт, що підлягають ліцензуванню, залишається занадто великою.
- Існують приклади неефективного скорочення переліку видів діяльності, що підлягають ліцензуванню. У межах реформи, спрямованої на скорочення переліку робіт, що підлягають ліцензуванню, Міністерство регіонального розвитку та будівництва України наказом від 6 жовтня 2010 р. № 392 затвердило нову редакцію Ліцензійних умов у сфері будівництва, якими передбачалося кардинальне скорочення (із 714 до 100) видів

робіт у сфері будівництва, які потребуватимуть отримання ліцензій. Але реально із 714 видів робіт, що підлягали ліцензуванню, було виключено лише близько 10.

- Єдиного переліку документів дозвільного характеру на національному рівні не існує, як і немає однакового розуміння цього поняття на місцевих рівнях.
- Матеріальна забезпеченість оргтехнікою та програмним забезпеченням дозвільних центрів є незадовільною, існує неуплектованість кваліфікованими кадрами.
- Складність, непрозорість й неузгодженість процесу введення об'єктів будівництва в експлуатацію призводить до того, що декларації в основному реєструються місцевими дозвільними органами, а не в дозвільних центрах.
- Дозвільна система України в її сьогоdnішньому стані залишається суттєвою перешкодою на шляху розвитку підприємництва та збільшення інвестицій в економіку і потребує вдосконалення.

3.2. Пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення дозвільної системи:

- Надалі скорочувати кількість дозволів та видів діяльності, що підлягають ліцензуванню. Це повинно спростити процедуру започаткування бізнесу, стимулювати конкуренцію та розвиток підприємництва.
- Переглянути застарілі вимоги до отримання дозволів, та такі, що не відповідають сучасним реаліям.
- Передбачити у Законі України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» можливість подання заяви про видачу документа дозвільного характеру в електронному вигляді, засвідченої електронним цифровим підписом, до якої додаються скановані копії необхідних документів.
- Суттєво допрацювати й вдосконалити автоматизовану загальнодержавну систему «Реєстр документів дозвільного характеру» та привести її у відповідність з вимогами національних нормативно-правових актів, врахувати зауваження адміністраторів для подальшої інсталяції на безоплатній основі.
- Затвердити окремі технічні регламенти для кожної з дозвільних процедур, що сприятиме їх впорядкуванню.
- Спростити та зробити прозорою процедуру введення об'єктів будівництва в експлуатацію.
- Заборонити вимагання та видачу документів дозвільного характеру, що не передбачені законами України, а також встановити, що господарська діяльність (її окремі види) не вимагають одержання будь-яких дозволів, погоджень, висновків тощо, якщо інше прямо не передбачено законом.

4.1. Висновки щодо вдосконалення системи інформування

- Існуючі засоби масової інформації, особливо друковані, є досить пасивними учасниками процесу реформування та не допомагають впроваджувати реформаторські ініціативи в нашій країні. Законодавці України не вважають за потрібне використовувати друковані ЗМІ як ефективний

інформаційний інструмент допомоги при здійсненні процесів реформування. Крім офіційного оприлюднення нормативно-правових актів, іншої інформації від законодавців та їх профільних відомств знайти практично неможливо.

- Найбільш активним учасником процесу реформування є мережа Інтернет, яка має більш широкі можливості для висловлення думки таких фахівців, як юристи та економісти, що беруть на себе відповідальність за надання професійних коментарів та роз'яснень процесів реформування різних сфер нашої держави, в тому числі й податкової.
- Нейтральний або позитивний контекст інформації, розміщеної в ЗМІ, свідчить про її роз'яснювальний характер, а серйозного аналізу причин, які призвели до необхідності впровадження податкової реформи, та її наслідків з будь-якої сторони (законодавці, місцева влада, фахівці, громадськість) не проводилося.
- Податкова сфера залишається інформативно закритою для пересічних громадян, що формує їх інертну позицію та необізнаність щодо її впливу на основні аспекти життя.
- Роль преси в країні не є значною ні для підприємців, ні для громадян, і що найбільш прикро – для законодавців. Преса перестала бути головним інформаційним інструментом нашої держави.

4.2. Пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення системи інформування:

- Засоби масової інформації мають бути активними учасниками процесу реформування. ЗМІ повинні ефективно використовуватися місцевою владою законодавчими органами, бізнесом та громадськістю.
- Податкова політика повинна стати важливою складовою взаємодії громадянина та держави. Тільки у співпраці держава може забезпечити підтримку та активну участь громади при впровадженні податкової реформи й будь-яких інших реформ.
- Необхідно підвищувати роль преси як носія державної політики, як способу комунікації з громадянами та джерела формування свідомого населення України.
- ЗМІ повинні підвищити свою роль в процесах реформування, роз'яснювати та формувати насичене інформаційне поле протягом всього періоду реформи, а не лише в період сплесків протестів чи введення нових кардинальних змін в державі.
- Преса повинна відігравати одну з вирішальних ролей в процесах реформування, і не тільки фіксувати ситуацію, а й прогнозувати розвиток подальших подій.
- Друковані видання повинні бути важливою складовою інформаційної політики держави, особливо в сільських районах, де Інтернет не має широкого розповсюдження.
- Обласні адміністрації повинні більш активно використовувати Інтернет-ресурси в період проведення реформ, сприяти розвитку інформаційного середовища в регіоні в цілому.

5.1. Висновки щодо вдосконалення податкового законодавства

- Рівень впливу реформи не залежить від таких характеристик підприємницької діяльності як форма та сфера діяльності, тривалість діяльності, система оподаткування.
- Впровадження податкової реформи змусило підприємців збільшувати витрати на бухгалтерський супровід, юридичні консультації, перейти на іншу форму оподаткування, закрити СПД та підприємства, змінити організаційно-правову форму або зареєструвати нові підприємства.
- Основними причинами закриття ФОПів стали: паніка від відсутності інформації; відсутність реальної підприємницької діяльності, неможливість працювати з платниками ПДВ.
- Інформація про новий Податковий кодекс є обмеженою або суперечливою, що призводить до необхідності додаткових консультацій та роз'яснень.
- Аналіз системи інформаційно-аналітичного забезпечення з боку органів Державної податкової служби говорить про те, що податкові органи намагалися підтримати та проконсультувати підприємців, але кількість змін дуже велика, тому інформування надавалося не в повному обсязі.
- Під час впровадження нового податкового законодавства у підприємців і населення є необхідність отримання практичної допомоги щодо складання звітності та отримання інформації шляхом проведення тематичних семінарів.
- 50% підприємців та населення не розуміють, яким чином здійснюється розподіл надходжень до місцевого бюджету, який формується за рахунок податків.
- Найбільш обтяжливими податками є податок на додану вартість, єдиний соціальний внесок, податок на доходи та акциз.
- Громадськість буде підтримувати податкову політику держави за умови її прозорості та зрозумілості. Громадськість повинна мати можливість впливати на розподіл місцевих бюджетів, брати участь в обговоренні проєктів місцевого бюджету і документів податкової реформи.
- Новий Податковий кодекс запропонував для підприємців ряд преференцій, але більша частина підприємців не мала інформації про їх запровадження.

5.2. Пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення податкового законодавства:

- Знизити податкове навантаження на платників податків та переглянути розмір податку на додану вартість, єдиного соціального внеску, податку на доходи та акцизу.
- Удосконалити систему податкової звітності, зменшити її кількість та спростити.
- Скасувати неефективні податки, тобто ті, які забезпечують неістотні доходи до бюджету, але при цьому вимагають значних витрат на їх адміністрування.

- Проводити постійне та системне інформування й навчання платників податків.
- Створити прозорі форми та методи обслуговування платників податків.
- Створити консультаційні служби, які матимуть можливість оперативно та кваліфіковано надавати консультації та роз'яснення в сфері податкового законодавства.
- Впровадити в податкових органах сучасні інформаційно-аналітичні системи для більш ефективного функціонування податкової сфери та адміністрування платників податків

Керівництвом проекту надіслано листи Головам комітетів Верховної Ради України з питань промислової і регуляторної політики та підприємництва, з питань фінансів, банківської діяльності, податкової та митної політики, з питань бюджету, з питань економічної політики, з питань свободи слова та інформації (**додаток 8**). В листах надана інформація про хід реалізації проекту «Податкова реформа – зворотній зв'язок», основні результати, отримані під час проведення громадського моніторингу, а також пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення впровадження реформ в Україні.

Додаток 1. Приклад інформаційного запиту в рамках проведення громадського моніторингу

**МІСЬКА
ГРОМАДСЬКА
ОРГАНІЗАЦІЯ**

**ЛАБОРАТОРІЯ
МАЛОГО
БІЗНЕСУ**

Вих. № 01/5 від 23.01.2012 р.

**Міському голові м. Славутич
Удовиченко В. П.**

*Інформаційний запит в рамках
проведення громадського моніторингу*

Шановний Володимире Петровичу!

З січня 2012 року, за підтримки міської влади м. Славутич, розпочалась реалізація проекту "Податкова реформа – зворотній зв'язок", який спрямовано на створення системи громадського впливу на податкову політику держави шляхом проведення моніторингу та оцінки наслідків впровадження податкової реформи в 3-х областях – Київській, Полтавській та Івано-Франківській.

Даний проект дозволяє провести та оцінити (проміжні за 2011 рік) результати податкової реформи та її вплив на соціально-економічний розвиток конкретних регіонів.

Проект реалізується громадською організацією "Лабораторія малого бізнесу" (м. Славутич) за фінансовою підтримкою Міжнародного фонду "Відродження" та при партнерській участі Українського фонду підтримки підприємництва, Регіонального фонду підтримки підприємництва в Полтавській та Івано-Франківській областях, Славутицького міського фонду підтримки підприємництва, громадських організацій "Полтавський центр розвитку бізнесу" та "Бізнес-Інкубатор в Івано-Франківській області".

Реалізація проекту дозволить вплинути на формування свідомого ставлення платників податків до виконання своїх податкових зобов'язань, сформувати план дій та методи широкого залучення громадськості до формування позитивних змін, демократизації податкової служби, встановлення рівноправних відносин між платниками податків і податковими органами.

Одним з головних етапів реалізації проекту є збір та аналіз нормативно-правових документів в податковій сфері та підсумків соціально-економічного розвитку регіонів.

Для якісної та ефективної реалізації проекту в Київській області просимо Вас надати допомогу у отриманні наступних нормативно-правових документів:

1. Підсумки соціально-економічного розвитку м. Славутич за 2010 та 9 міс. 2011 року.
2. Стратегія соціально-економічного розвитку міста та моніторинг її виконання (діюча).
3. Рішення Славутицької міської ради що стосуються місцевих податків і зборів (2010-2011 рр., можливо за 2012 рік, якщо є).

4. Рішення Славутицької міської ради що стосуються заходів щодо вдосконалення регулювання підприємницької діяльності та впровадження «антикризових» дій (2010-2011 рр., можливо за 2012 рік, якщо є).
5. Програма підтримки та розвитку підприємництва та звіт про її виконання (2011-2012 рр.).
6. Звіти щодо виконання міського бюджету за 2010-2011 роки.
7. Рішення Славутицької міської ради щодо затвердження міського бюджету на 2012 рік.

Прошу Вас надати вищевказані документи електронною поштою до 01.02.2012 року.

Контактна особа: Фоміна Марина Павлівна.

Тел.: (04579) 2-47-80, 2-47-85.

Email: marina.slavutych@gmail.com

З повагою, та надією на допомогу та плідну співпрацю,

Голова правління

Громадської організації "Лабораторія малого бізнесу"

Нікітенко Л.М.

Додаток 2. Приклад аналітичної форми для проведення контент-аналізу

**Аналітична форма для проведення контент-аналізу
по Проекту №45358 «Податкова реформа – зворотній зв'язок»**

Регіональні джерела інформації:

Джерело інформації: **Київська обласна газета «Київська правда».**
(джерело обрано згідно регламенту Київської обласної ради № 014-02-VI від 07.12.2010 р.)

Дата виходу статті	Назва статті	Блок	Інформаційний жанр статті	Власна (суб'єктивна) оцінка експерта
19.01.2011	Спрощенці не можуть бути найманими працівниками за своїм видом діяльності	Новини	замітка	нейтральна
20.01.2011	Глава Держпідприємництва пообіцяв спростити реєстрацію платників ПДВ	Новини	інтерв'ю	нейтральна
27.01.2011	Спрощеннями вирішили стати більше мільйона українських підприємців	Новини	звіт	нейтральна
16.03.2011	Податкова має намір у березні перевиконати план збору ПДВ	Новини	замітка	нейтральна
04.04.2011	За зарплату в конвертах пропонують саджати...	Влада	інтерв'ю	негативна
29.04.2011	Податкова відзвітувала про відшкодування ПДВ у першому кварталі 2011 року	Новини	звіт	нейтральна
11.05.2011	Податкова збрала понад 80 млрд. грн. податків з початку року	Новини	звіт	нейтральна
13.05.2011	Боротьба з тіншовим сектором не торкнеться малого і середнього бізнесу	Новини	замітка	нейтральна
16.05.2011	Податкова наполягає на збільшенні кількості фізосіб-підприємців	Новини	замітка	нейтральна
27.05.2011	Податкова готує критерії для сумлінних платників	Новини	замітка	нейтральна
07.10.2011	Податкова має намір подавати у Держказначейство дані про відшкодування ПДВ в електронному вигляді	Новини	замітка	нейтральна

Додаток 3. Звіт про проведення контент-аналізу

Звіт про проведення контент-аналізу в рамках реалізації проекту „Податкова реформа – зворотній зв’язок”

Метою проведення контент-аналізу є визначення впливу засобів масової інформації на підприємців та жителів в період впровадження податкової реформи.

Для досягнення мети були визначені офіційні джерела інформації, які мали б розміщувати інформаційні повідомлення, роз’яснення щодо реформування податкової системи. Ці джерела повинні носити офіційний статус, затверджений відповідним нормативно-правовим актом (рішенням сесії, регламентом роботи сесії та ін.).

Період реалізації заходу: лютий – березень 2012 року.

Основний предмет контент-аналізу – кількість розміщеної інформації в період реформування податкової системи у 2011 році, кількість офіційних джерел інформації по регіонах.

Другою важливою складовою аналізу стала оцінка якісного змісту інформації, яка була розміщена в офіційних ЗМІ та Інтернет джерелах. Якісний показник було визначено, як оцінку впливу наданої інформації на пересічного громадянина, а саме: стаття, публікація несе позитивну оцінку реформи (позитивні відгуки підприємців, жителів, статистика тощо) або негативну оцінку (негативні явища, негативна статистика та відгуки підприємців, жителів, фахівців). Зверталася увага і на повідомлення, які мають нейтральний або роз’яснювальний характер.

Гіпотеза проекту передбачала, що будь-яка реформа – це зміни, а зміни, як правило, сприймаються негативно. В зв’язку з цим для експертів було важливо оцінити, як саме преса впливає на формування відношення людей до впровадження податкової реформи.

Проаналізовано наступні джерела інформації:

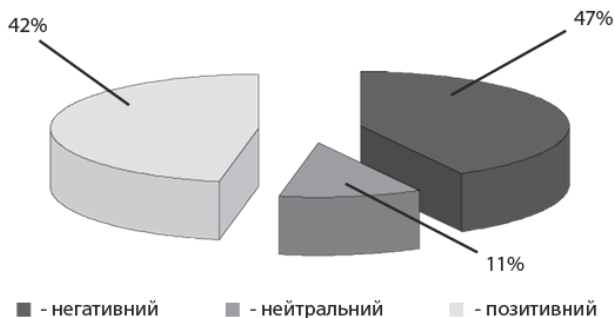
1. Регіональна газета «Галичина» – <http://www.ealychyna.if.ua/>.
2. Газета «Західний кур’єр» – <http://zk.at.ua>.
3. Офіційний сайт Івано-Франківської обласної державної адміністрації – <http://if.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Державної податкової служби в Івано-Франківській області – <http://odpa.if.ua>.
5. Муніципальна телерадіокомпанія «Вежа» м. Івано-Франківськ – <http://vezha.org>.
6. Веб-сайт Івано-Франківської міської ради – <http://www.mvk.if.ua>.
7. Київська обласна газета «Київська правда».
8. Офіційний веб-сайт Київської обласної державної адміністрації – <http://www.kyiv-obl.gov.ua>.
9. Офіційний сайт Державної податкової адміністрації в Київській області – <http://kyivodpa.sta.gov.ua>.
10. Славутицька міська газета «Теледень – Славутич».
11. Офіційний сайт Славутицької міської громади – <http://www.e-slavutich.gov.ua/>.
12. Всеукраїнська громадсько-політична газета «Зоря Полтавщини».
13. Офіційний веб-сайт Полтавської обласної державної адміністрації – <http://www.adm-pl.gov.ua>.

14. Офіційний сайт Державної податкової адміністрації в Полтавській області – www.sta.poltava.ua.
15. Офіційний веб-сайт Полтавської обласної ради – <http://www.oblrada.pl.gov.ua>.
16. Офіційний сайт Полтавської міської ради – <http://www.poltava.pl.ua/news>.
17. Полтавська щотижнева міська газета «Полтавський Вісник».

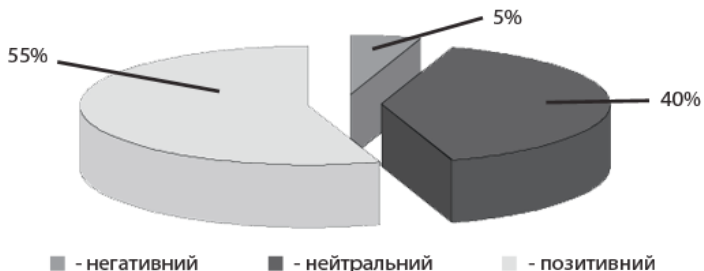
З точки зору експертів, найбільше поінформовані громадяни та підприємці в Івано-Франківській та Полтавській областях. В Київській області інформування мало менший вплив з причини відсутності друкованих засобів масової інформації, які є у вільному розповсюдженні.

Контекст інформації носив в більшій частині нейтральний (47%) та позитивний (42%) характер. Це означає, що більшість інформаційних повідомлень, статей та заміток позитивно описували стан впровадження реформи або містили інформацію про наявність «гарячих ліній» чи окремих оголошень.

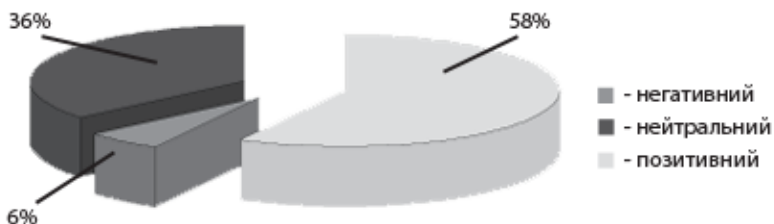
Діаграма 1. - Розподіл інформації за контекстом по трьох областях в цілому

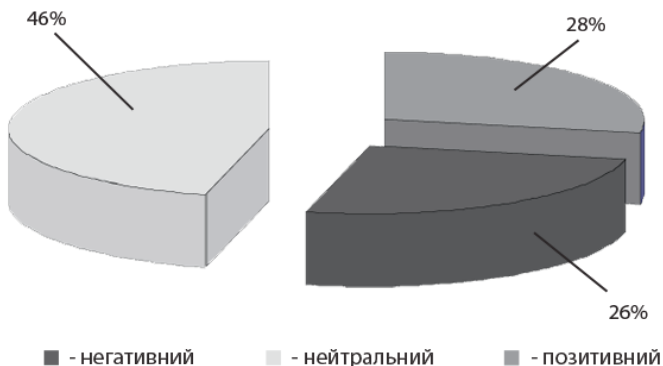
Діаграма 2. - Розподіл інформації за контекстом по Івано-Франківській області

Діаграма 3. - Розподіл інформації за контекстом по Полтавській області

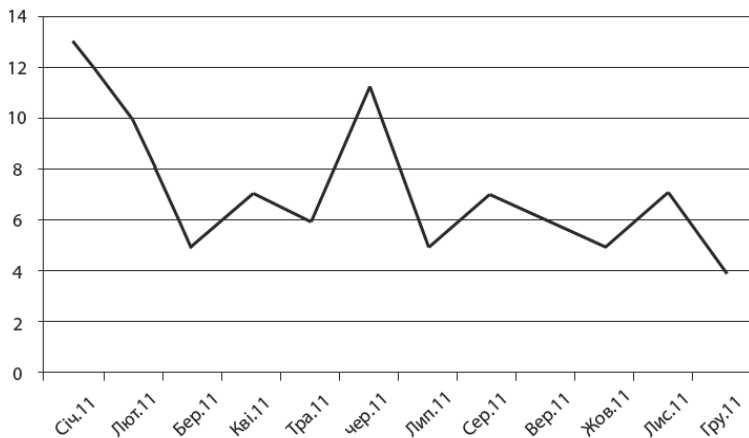

Діаграма 4. - Розподіл інформації за контекстом по Київській області

Протягом 2011 року інформація щодо впровадження податкової реформи надавалась досить нерегулярно. Після піку інформаційних повідомлень на початку 2011 року, їх кількість різко зменшується. Зріст повідомлень фіксується у червні з подальшим зменшенням.

Діаграма 5. - Інтенсивність подання інформації в ЗМІ та Інтернет протягом 2011 року (через офіційні джерела інформації)

По кількості інформації безумовним лідером є Інтернет (сайти податкових адміністрацій по всіх областях, сайти обласних рад, сайти обласних адміністрацій).

Найменша активність преси зафіксована у Київській області (окрім обласної газети «Київська правда»).

Значна кількість інформаційних повідомлень присвячена заходам з впровадження податкової реформи та новинам з цієї тематики. В меншій мірі виявлені аналітичні статті, роз'яснення, порівняльний аналіз тощо. Майже зовсім відсутня інформація про переваги податкової реформи.

Більшість інформації орієнтована на підприємців. Практично відсутні інформаційні матеріали, що орієнтуються на пересічних громадян. В період прове-

дення податкової реформи громадяни залишилися поза увагою преси, а отримували певну інформацію, в основному, з телебачення.

Висновки:

1. Існуючі засоби масової інформації, особливо друковані, є досить пасивними учасниками процесу реформування та зовсім не сприяють впровадженню реформаторських ініціатив. Законодавці не вважають за потрібне використовувати друковані ЗМІ як ефективний інформаційний інструмент допомоги при здійсненні процесів реформування. Крім офіційного оприлюднення нормативно-правових актів, будь-якої іншої інформації від законодавців та профільних відомств знайти практично неможливо.
2. Найбільш активним учасником процесу реформування є мережа Інтернет. Окремі фахівців (юристи, економісти) надавали професійні коментарі та роз'яснення основних положень податкового кодексу.
3. В ЗМІ майже відсутній глибокий та професійний аналіз причин необхідності впровадження податкової реформи, а також подальших її наслідків.
4. Податкова сфера залишається інформативно закритою для пересічних громадян, що, в свою чергу, формує їх інертну позицію до змін в цій сфері.
5. Друковані ЗМІ майже не використовувалися для висвітлення питань впровадження податкової реформи.

Пропозиції та рекомендації:

1. Засоби масової інформації мають бути активними учасниками процесу реформування та активно використовуватись законодавчою та місцевою владою.
2. Податкова політика повинна стати важливою складовою взаємодії громадянина та держави. Лише в процесі співпраці держава може забезпечити собі підтримку та активну участь громади в процесах впровадження податкової реформи.
3. Необхідно підвищувати роль преси як засобу комунікації з громадянами.
4. ЗМІ повинні створювати та підтримувати інформаційне поле протягом всього періоду впровадження реформ. При цьому не тільки фіксувати існуючий стан справ, а й прогнозувати розвиток подальших подій.
5. Друковані видання повинні бути важливою складовою інформаційної політики держави, особливо в сільських районах, де Інтернет розповсюджений не достатньо широко.
6. Обласні адміністрації повинні більш активно використовувати як власні Інтернет-ресурси в період впровадження реформ, так і сприяти розвитку інформаційного середовища в своїх областях в цілому.

Додаток 4. Приклад анкети для проведення опитування підприємців в рамках проведення громадського моніторингу

АНКЕТА ДЛЯ ПІДПРИЄМЦІВ

Шановні добродіі,

Запрошуємо Вас прийняти участь в опитуванні, яке проводиться Славутицькою міською громадською організацією «Лабораторія малого бізнесу» в рамках реалізації проекту «Податкова реформа – зворотній зв'язок», у партнерстві з громадськими організаціями трьох областей України – Київської, Івано-Франківської та Полтавської.

Анкета анонімна. Ваші відповіді стануть основою аналізу реального впливу податкової реформи на соціально-економічний розвиток Вашого міста (селища). Всі відповіді на анкету будуть узагальнені разом з відповідями іншими респондентів.

Заповнені анкети будуть оброблені з використанням відповідного програмного забезпечення, а отримані результати опубліковані виключно в узагальненому вигляді.

Ми розраховуємо на щирість та точність відповідей, бо цінність дослідження залежить від Вашої інформації.

Просимо Вас відповідати на всі питання, що надані в анкеті, оскільки неповні відповіді впливають на достовірність результатів.

Інструкція по заповненню анкет:

Уважно прочитайте питання і всі варіанти відповідей до нього. Оберіть той варіант відповіді, який найбільш підходить для Вас та обведіть цифру, яка відповідає Вашому вибору.

Якщо питання передбачає інший варіант відповіді, будь ласка, напишіть свою думку. Це буде важливою та корисною інформацією для узагальнення результатів анкетування.

Загальна інформація про суб'єкта підприємницької діяльності

1. Яка форма організації Вашої підприємницької діяльності?

- Акціонерне товариство
- Товариство з обмеженою відповідальністю
- Об'єднання підприємств (юридичних осіб)
- Приватне підприємство
- СПД – фізична особа
- Інше (зазначте, яка саме): _____

2. Яку посаду Ви займаєте у Вашій організації?

- Керівник
- Головний бухгалтер
- Заступник керівника
- Приватний підприємець
- Фінансовий директор
- Інше (зазначте, яку саме): _____

3. Ваша стать:

- Чоловіча
- Жіноча

4. Ваш вік (років)?

- 18-25 років
- 26-35 років
- 36-50 років
- 51-60 років
- Більше 60

5. Яку освіту Ви маєте?

- Повна вища Професійно-технічна
 Неповна вища Загальна середня

6. Назва населеного пункту, в якому Ви проживаєте: _____

7. Яка основна сфера Вашої діяльності?

- Виробництво Послуги
 Торгівля Інше (вказіть) _____

8. Скільки років Ви здійснюєте підприємницьку діяльність в Україні?

- Менше року 6-10 років
 1-3 роки 10-15 років
 4-5 років Понад 15 років

9. На якій системі оподаткування Ви знаходитесь?

- Загальна Спрощена

10. На який регіон поширюється Ваша підприємницька діяльність?

- Місцевий Національний
 Регіональний Міжнародний

Вплив податкової реформи на поточну підприємницьку діяльність

1. Яким чином Ви особисто, як підприємець, відчули вплив податкової реформи?

- Значний вплив Незначний вплив
 Середній вплив Я не відчув особливих змін у своїй діяльності

2. Які дії Ви здійснили у 2011 році в зв'язку з прийняттям нового податкового кодексу: (можна обрати необхідну кількість варіантів)

- Зміна організаційно-правової форми
 Реєстрація нового підприємства
 Закриття СПД, підприємства
 Перехід на іншу форму оподаткування
 Збільшення витрат на бухгалтерський супровід
 Збільшення витрат на юридичні консультації
 Нічого не прийшлося роботи, працював без змін
 Інше (вказіть, будь ласка): _____

3. Оцініть наступні фактори при введенні нового податкового кодексу:

І). Необхідна кількість інформації щодо податкової реформи:

(відповідь дайте в обох колонках)

	у ЗМІ	в мережі Інтернет
Інформації достатньо, її не важко знайти при бажанні	1	1
Інформація є, але дуже обмежена, потрібно шукати	2	2
Інформація є, але дуже суперечлива	3	3
Інформація повністю відсутня	4	4
Важко відповісти	5	5

II). Наявність професійних співробітників (бухгалтерів, юристів):

- Маю професійний штат співробітників в достатній кількості
- Є бухгалтер, але довелося відправити його на навчання за додаткові кошти
- Найняв додаткових співробітників (бухгалтера, юриста) за додаткову оплату
- Був вимушений звертатися до професійних агентств, приватних юристів та бухгалтерів за додаткові кошти, в зв'язку зі змінами в Податковому кодексі
- Довелося самостійно розбиратися

III). Ваша власна оцінка системи інформаційно-аналітичного забезпечення з боку органів державної податкової служби в період впровадження податкової реформи:

- Рівень консультацій високий (є доступ до інформації через Інтернет, гарячі лінії, громадські приймальні)
- Дещо зробили, але поки що не в повному обсязі (окремі консультаційні дні, гарячі лінії тощо)
- Намагаються підтримати та проконсультувати, але кількість змін дуже велика
- Враження таке, що вони знають менш ніж підприємці
- Не звертався

IV). Система надання консультацій щодо податкового законодавства через Центри підтримки платників податків та ін. при податкових інспекціях:

- Звертався та отримав всю необхідну інформацію
- Звертався, але отримав лише мінімальну інформацію
- Про систему знаю, але не звертався
- Про таку систему тільки дещо чув
- Такої системи в Україні не існує

V). Впровадження електронних форм звітності:

- Використовую, все влаштовує
- Використовую під силовим впливом податкової адміністрації
- Знаю, що існує, але не використовую
- Щось чув про це
- Такої системи в Україні не існує

4. Оцініть, будь ласка, в яку суму Вам обійшлися перелічені нижче кроки впровадження податкової реформи у 2011 році:

(відповідь дайте по кожному рядку таблиці)

	до 100 грн.	101-300 грн.	301-500 грн.	501-700 грн.	Більше 700 грн.
Витрати на додатковий персонал або перенавчання	1	2	3	4	5
Витрати на додаткові інформаційні ресурси	1	2	3	4	5
Витрати на перереєстрацію, закриття	1	2	3	4	5
Інші витрати (вказіть, які):	1	2	3	4	5

5. Оцініть, які з перелічених нижче факторів найбільше допомагали Вам в період впровадження податкової реформи за п'ятибальною шкалою, де «1» – найменше, а «5» – найбільше:

(відповідь дайте по кожному рядку таблиці)

	«1» найменше	«2»	«3»	«4»	«5» найбільше
Наявність інформації, консультаційних роз'яснень в Інтернеті, ЗМІ	1	2	3	4	5
Консультації з боку податкової адміністрації (проведення роз'яснювальних семінарів та ін.)	1	2	3	4	5
Професіоналізм власних співробітників	1	2	3	4	5
Інформаційна та консультаційна підтримка структур підтримки бізнесу (фонди підтримки підприємництва, асоціації підприємців, бізнес-інкубатори та ін.)	1	2	3	4	5
Консультації з боку інших структур влади (будь ласка, вкажіть які саме)	1	2	3	4	5
Інше (вкажіть):	1	2	3	4	5

6. Якої практичної допомоги, як платник податків, Ви потребуєте?

(можна відмітити необхідну кількість варіантів)

- Тематичні семінари
- Консультативна (юридична) допомога з податкових питань
- Консультативна допомога щодо складання податкової звітності
- Немає потреби
- Інше (вкажіть, будь ласка якої саме): _____

Податкова реформа та місцевий розвиток

1. Як, на Вашу думку, податкова реформа впливає на соціально-економічний розвиток саме вашого міста (селища)?

- Позитивно
- Важко відповісти
- Негативно

Якщо Ви обрали відповідь "позитивно" або "негативно" поясніть, будь ласка, чому: _____

2. Як, на Вашу думку, вплинуло впровадження податкової реформи на перелічені нижче показники соціально-економічного розвитку вашого міста (селища):

(відповідь дайте по кожному рядку таблиці)

	Збільшення	Зменшення	Важко відповісти
Рівень заробітної плати	1	2	3
Кількість реєстрації СПД	1	2	3
Ціни на товари та послуги	1	2	3
Обсяг виробленої продукції	1	2	3
Обсяг роздрібною торгівлі	1	2	3
Рівень залучених інвестицій	1	2	3
Інше (вкажіть, будь ласка):			

3. Яким чином, на Вашу думку, змінилося надходження до місцевого бюджету за рахунок податків у 2011 році, в порівнянні з 2010 роком?

- Збільшилось Залишилось на тому ж рівні
 Зменшилось Важко відповісти

4. Чи знаєте Ви, як платник податків, яким чином розподіляються надходження до місцевого бюджету за рахунок податків?

- Всі кошти залишаються в місцевому бюджеті
 Після надходження до місцевого бюджету всі кошти передаються до державного бюджету
 Частка коштів передається до державного бюджету, а частка залишається в місцевому бюджеті
 Не знаю

5. Оцініть, які саме податки Ви вважаєте найбільш обтяжливими для підприємців за п'ятибальною шкалою, де «1» – найменше, а «5» – найбільше:

(відповідь дайте по кожному рядку таблиці)

	«1» найменше	«2»	«3»	«4»	«5» найбільше
Податок на прибуток	1	2	3	4	5
ПДВ	1	2	3	4	5
Акциз	1	2	3	4	5
Єдиний податок	1	2	3	4	5
Єдиний соціальний внесок	1	2	3	4	5
Місцеві податки та збори	1	2	3	4	5
Податок на доходи фізичних осіб	1	2	3	4	5

6. Які з цих податків, на Вашу думку, спрямовуються до місцевого бюджету?

- Податок на прибуток Єдиний соціальний внесок
 ПДВ Місцеві податки та збори
 Акциз Податок на доходи фізичних осіб
 Єдиний податок Не знаю

7. Чи знаєте Ви, як використовуються кошти місцевого бюджету?

- Так, я маю повну інформацію Маю можливість ознайомитися в ЗМІ, Інтернеті
 Не знаю де знайти Інше (вказіть) _____
 Не цікавлюсь цим питанням

8. Як Ви вважаєте, чи будуть платники податків підтримувати податкову політику держави?

- Безумовно будуть підтримувати
 Держава може отримати підтримку платників податків лише за певних умов
 Ні за яких умов платники податків не будуть підтримувати податкову політику держави
 Важко відповісти

9. На Вашу думку, за яких умов платники податків будуть підтримувати податкову політику держави? (можна обрати необхідну кількість варіантів)

- Відповідальність влади за витрачання коштів

- Прозора та зрозуміла система розподілу податків
- Підзвітність влади по витратах
- Громадський вплив на розподіл коштів місцевого бюджету
- Громадське обговорення проектів місцевого бюджету
- Громадське обговорення проектів документів щодо податкових реформ
- Інше (вказіть, будь ласка) _____

10. Чи хотіли б Ви бути ознайомленим з проектами та змінами нормативно-правових актів у сфері податкового законодавства?

- Так
- Важко відповісти
- Ні

Якщо Ви відповіли "так", то яким чином? _____

11. Чи є дієвими, на Вашу думку, заходи протесту з метою врахування думки громадськості при впровадженні податкової реформи?

- Так
- Важко відповісти
- Ні

Преференції для підприємців, які визначені в новому податковому кодексі:

1. Чи знайомі Ви з преференціями, які пропонує новий податковий кодекс для суб'єктів підприємницької діяльності?

- Так
- Ні

2. Якщо Ви відповіли "так", то вкажіть якими саме преференціями Ви скористалися:

- Оподаткування прибутку за ставкою 0%
- Зменшення кількості перевірок
- Швидка компенсація ПДВ
- Перехід на спрощену систему оподаткування
- Інше (вказіть, будь ласка) _____

3. Якщо Ви відповіли "ні", то вкажіть причини чому?

- Недостатня поінформованість про існуючі преференції
- Не викликає зацікавленості у застосуванні
- Недовіра до запропонованих преференцій
- Інше (вказіть, будь ласка) _____

4. Чи скористались Ви преференцією – реєстрація нової юридичної особи з оподаткуванням прибутку за ставкою 0%

- Так
- Ні

Якщо Ви відповіли "так", то в чому це вигідно для Вашого бізнесу (прокоментуйте):

Якщо Ви відповіли "ні", то вкажіть причини, чому? _____

5. Чи змінилася кількість перевірок Вашого бізнесу у 2011 році?

- Зменшилась
- Не змінилась
- Збільшилась

Якщо Ви відповіли “Зменшилась”, то скільки перевірок відбулося в 2011 році

Якщо Ви відповіли “Збільшилась”, то скільки перевірок відбулося в 2011 році

6. Чи скористались ви преференцією – автоматичне та оперативне відшкодування ПДВ?

- Так Ні

Якщо Ви відповіли “так”, то вкажіть причини, чому?

- Відшкодування ПДВ відбулося оперативно та автоматично
 Відшкодування ПДВ відбулося не оперативно та автоматично
 Інше (вкажіть, будь ласка) _____

Якщо Ви відповіли “ні”, то вкажіть причини, чому?

- Ваше підприємство не є платником ПДВ
 Труднощі в оформленні документів на відшкодування
 Інше (вкажіть, будь ласка) _____

7. Чи скористались ви преференцією – перехід юридичної особи на нову, спрощену систему оподаткування за ставкою податку на доходи 5% без ПДВ?

- Так Ні

Якщо Ви відповіли “так”, то вкажіть причини, чому?

- Вимушені були перейти відповідно до законодавства
 Спрощення ведення бізнесу
 Зменшення податкового навантаження на бізнес
 Інше (вкажіть, будь ласка) _____

Якщо Ви відповіли “ні”, то вкажіть причину, чому? _____

8. Чи скористались ви преференцією – перехід юридичної особи на нову, спрощену систему оподаткування за ставкою податку на доходи 3% та ПДВ?

- Так Ні

Якщо Ви відповіли “так”, то вкажіть причини, чому?

- Вимушені були перейти відповідно до законодавства
 Спрощення ведення бізнесу
 Зменшення податкового навантаження на бізнес
 Інше (вкажіть, будь ласка) _____

Якщо Ви відповіли “ні”, то вкажіть причину, чому? _____

9. Чи скористались ви преференцією – перехід фізичної особи-підприємця в іншу групу платників єдиного податку?

- Так Ні

Якщо Ви відповіли “так”, то вкажіть причини, чому?

- Вимушені були перейти відповідно до законодавства
 Спрощення ведення бізнесу

- Зменшення податкового навантаження на бізнес
- Інше (вказіть, будь ласка) _____

Якщо Ви відповіли “ні”, то вкажіть причину, чому? _____

Пропозиції та зауваження щодо вдосконалення податкового законодавства

1. Які, на Вашу думку, можливі шляхи вдосконалення податкового законодавства? (можна відмітити не більше п'яти варіантів)

- Зниження податкового навантаження на платників податків
 - Спрощення системи оподаткування
 - Мінімізація витрат на адміністрування податків
 - Зміна методів адміністрування на більш ефективну систему
 - Впровадження сучасних інформаційно-аналітичних систем
 - Навчання платників податків
 - Створення прозорих форм та методів обслуговування платників податків
 - Зменшення кількості податкової звітності
 - Удосконалення системи податкової звітності
 - Скасування неефективних податків, тобто тих, які забезпечують неістотні доходи. бюджету, але при цьому вимагають значних бюджетних витрат на їх адміністрування
 - Інші пропозиції та зауваження (вказіть, будь ласка): _____
-

ДЯКУЄМО ЗА СПІВПРАЦЮ!

Додаток 5. Приклад інструкції для інтерв'юерів

ІНСТРУКЦІЯ ДЛЯ ІНТЕРВ'ЮЕРІВ

щодо проведення глибинного інтерв'ю

Метою інтерв'ю є отримання офіційної думки службовців щодо впливу податкової реформи на діяльність підприємців, жителів та соціально-економічний розвиток регіону, а саме:

- з'ясування проблем впровадження податкової реформи;
- розповсюдження інформації про хід реалізації податкової реформи;
- напрямків, які необхідно посилювати.

Дослідження проводиться спеціально підготовленими інтерв'юерами шляхом безпосереднього опитування керівників відділів, службовців, а саме:

- відділів (управлінь) економіки та соціального розвитку;
- фінансових управлінь;
- податкової служби;
- управлінь статистики.

Вся отримана інформація є важливою для складання аналітичного звіту, розробки рекомендацій, посібника та проекту Програм залучення громадськості до формування податкової політики на місцевих рівнях на наступні роки. Особиста думка респондента, отримана під час інтерв'ю, є конфіденційною.

Роботою інтерв'юерів керує керівник проекту на регіональному рівні, в т.ч. забезпечує інтерв'юерів зразками інтерв'ю (анкетами).

Порядок відбору респондентів. Інтерв'юер отримує від керівника проекту своє денне/тижневе завдання, узгоджене з графіком роботи закладів, в яких працюють респонденти, домовленістю з службовцями про час проведення інтерв'ю.

Зазвичай інтерв'ю проводиться на робочому місці респондента.

Бажано, щоб інтерв'юер обирав місце для проведення інтерв'ю зручне для спілкування з респондентом та заповнення бланку інтерв'ю (анкети).

Участь у інтерв'ю є добровільним. Інтерв'юер не має право наполягати на проведенні інтерв'ю у випадку категоричної відмови респондента.

Інтерв'ю проводиться лише з тими людьми, які реально можуть надати інформацію, що запитується в анкетах.

Бажано підготувати листи на ім'я керівників управлінь, щодо проведення інтерв'ю.

Перед початком анкетування інтерв'юер пояснює потенційному респондентові яка саме думка його цікавить та з'ясовує, чи має респондент відповідні компетенції.

Після відповіді респондента, інтерв'юер приймає одне з рішень:

1. ця особа не підпадає під цільову аудиторію, інтерв'юер дякує людині, за те що вона була готова до співбесіди, але пояснює причину, чому інтерв'ю завершується;
2. ця особа підпадає під цільову аудиторію: є особою, здатною висловити свою професійну позицію, підтвердити цифрами свою інформацію, інтерв'юер може розпочинати інтерв'ю за наведеною нижче схемою.

Початок інтерв'ю. Інтерв'юер представляється, пред'являє посвідчення, пояснює мету опитування:

«Доброго дня, мене звати _____, я роблю коротке анкетування службовців щодо ефективності реалізації податкової реформи. Ця інформація допоможе нам визначити, як краще та ефективніше скласти Програми залучення громадськості до податкової політики на місцевих рівнях, що сприятимуть формуванню збалансованих відношень між інтересами держави, влади, бізнесу та громадськістю».

Інтерв'юер зазначає, що думка респондента є важливою для складання Аналітичного звіту, розробки рекомендацій, посібника та проекту міської Програми на наступні роки.

Хід опитування. Опитування респондентів відбувається у формі інтерв'ю, тобто зі слів, без документального підтвердження правильності відповідей.

Інтерв'юере, поінформуйте респондента про те, що немає «правильних» або «неправильних» відповідей. Нас цікавить думка кожного респондента.

Інтерв'юер **не передає** респондентові анкету, а заповнює її власноручно в ході інтерв'ю.

Порядок заповнення анкети. Інтерв'юер чітко і голосно зачитує запитання анкети. Інтерв'юер дає час респондентові на визначення з відповіддю, потім акуратно кульковою ручкою обводить кружечком номер відповіді, яку визначив респондент. Зачитуючи респондентові варіанти відповідей на запитання, неприпустимо називати такі варіанти як «важко сказати» та «код невідповіді».

Варіанти відповіді «*важко сказати*», «*не знаю*» може бути зазначений в анкеті тільки в одному випадку:

- респондент довго вагається з відповіддю і, в решті, не може визначитися з варіантом відповіді.

В анкеті не повинно бути незаповнених запитань, крім випадків, коли в анкеті передбачені переходи через кілька питань для відповідних категорій респондентів, що пов'язано з логікою анкети.

Умовні позначення.

(→) Горизонтальна стрілка вказує, що наступне запитання, яке інтерв'юер має зачитати, має бути саме за номером, вказаним стрілкою.

Якщо інтерв'юер помилково обвів неправильний код відповіді, слід перекреслити цей код (X) та обвести код правильного варіанту. При цьому необхідно на вільному полі паперу поряд з помилкою вказати: „помилково обведено” або „виправлення зі слів респондента”.

Закінчення інтерв'ю. Подякуйте респондентові за надані відповіді.

Інтерв'юере, будьте уважними при заповненні бланка інтерв'ю.

Звітність інтерв'юера. Інтерв'юер здає керівнику проекту заповнені *анкети*.

БАЖАЄМО УСПІШНОЇ РОБОТИ!

Додаток 6. Приклад розпорядження про створення робочої групи

СЛАВУТИЦЬКА МІСЬКА РАДА КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

28.05.12 №65

**Про створення робочої групи
в рамках реалізації проекту
«Податкова реформа -
зворотній зв'язок»**

В рамках реалізації проекту «Податкова реформа – зворотній зв'язок», завданням якого є створення системи громадського впливу на податкову політику держави, шляхом розробки та впровадження місцевих програм залучення громадськості та формування балансів інтересів платників податків, держави та органів місцевого самоврядування, та який виконується Громадською організацією «Лабораторія малого бізнесу» за фінансовою підтримкою МФ «Відродження», згідно з п.20 ст.42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»,

1. Створити робочу групу з розробки місцевої Програми залучення громадськості до формування податкової політики на місцевому рівні (далі – робоча група) у складі згідно з додатком.
2. Робочій групі (Дарногих В.О.) забезпечити розробку та просування місцевої Програми залучення громадськості до формування податкової політики на місцевому рівні.

Міський голова

В.П.Удовиченко

до розпорядження міського голови
№65 від 28.05.12

СКЛАД

робочої групи з розробки місцевої Програми залучення громадськості до формування податкової політики на місцевому рівні в рамках реалізації проекту «Податкова

Голова робочої групи:	
Дарнопих Валентина Олексійовна	директор Славутицького міського Фонду підтримки підприємництва
Члени робочої групи:	
Нікітенко Лариса Михайлівна	голова правління ГО «Лабораторія малого бізнесу»
Шевченко Віктор Васильович	начальник управління економіки та соціального розвитку міста
Кучеренко Антоніна Леонідівна	заступник голови комісії з питань місцевого бюджету, фінансів, податкової політики Славутицької міської ради
Томілко Олена Володимирівна	начальник відділу оподаткування фізичних осіб ДПІ в м.Славутичі
Жаболенко Ірина Миколаївна	директор КПЖКЦ
Єгоренко Юрій Олександрович	голова комісії з питань розвитку підприємництва, приватизації, оренди, архітектури та будівництва Славутицької міської ради
Чесноков Сергій Миколайович	голова МГО «Спілка виробників товарів та послуг м. Славутич»
Фоміна Марина Павлівна	начальник відділу планування та інвестицій КП «Агентство з розвитку бізнесу»
Скиба Віктор Михайлович	завідуючий сектору з питань тарифів та регуляторної політики управління економіки та соціального розвитку міста
Макаренко Михайло Дмитрович	голова правління міського благодійного Фонду «ЧАЕС. Славутич. Розвиток»
Коваленко Євгенія Григорівна	перший заступник начальника ДПІ в м.Славутичі (за згодою)

Керуючий справами виконкому

М.І.Дроган

Додаток 7. Крайні практики впровадження податкової реформи на прикладі Івано – Франківської області

У Івано-Франківську відкрито один з перших в Україні Центрів обслуговування платників податків.

Це стало віддзеркаленням реформування податкової служби у нову модель взаємовідносин податківців та платників податків, і є свідченням того, що податкова служба поступово перетворюється з фіскального органу у сервісну службу.

При створенні Центру з обслуговування платників податків івано-франківські податківці поставили перед собою завдання створити комфортні умови для платників податків та мешканців обласного центру з метою надання їм комплексу послуг з отримання довідок, дозвільних документів, податкових консультацій та удосконалення процесу приймання звітності від суб'єктів господарювання, в тому числі засобами E-mail.

На сьогодні у Центрі видається 34 види дозвільних документів. Упродовж року працівниками інспекції опрацьовано понад 36000 заяв та видано понад 40000 довідок та дозвільних документів.

Особливо ефективно Центр спрацював у період змін до податкового законодавства, щодо спрощеної системи оподаткування і під час проведення кампанії з декларування доходів громадян за 2011 рік. У залі обслуговування платників податків фахівці інспекції надавали платникам податків кваліфіковану допомогу з заповнення заяв, розрахунків та декларацій. Зокрема, під час деклараційної кампанії доходів громадян податківці надали допомогу з заповнення декларацій про одержані у минулому році

доходи 2694 громадянам, декларацій на отримання податкової знижки - 1400 громадянам, та з заповнення - 2890 декларацій державним службовцям.

Суб'єкти господарювання міста упродовж року також отримали 10700 усних консультацій та 9000 консультацій за телефоном інформаційно-довідкової служби «1507».

Практична допомога надавалась і тим платникам податків, які мають технічні проблеми з підключенням до Інтернету. Для цього у Центрі обладнано два спеціальних робочих місця з підключенням до мережі Інтернет, з яких платники податків можуть відправити звітність в електронному вигляді.

У приміщенні Центру діє представництво Акредитованого Центру

сертифікації ключів ДПС України, у якому суб'єкти господарювання мають можливість швидко і безкоштовно отримати посилені сертифікати відкритих ключів.

Створення Центру сприяє не лише формуванню ефективної системи адміністрування платежів, покращенню обслуговування платників податків, підвищенню рівня добровільної сплати податків, але й формуванню у громадськості високої податкової культури та позитивного ставлення до діяльності податківців.

Завдяки налагодженню партнерських стосунків з платниками податків та вдосконаленню системи адміністрування податків рівень добровільної сплати з часу створення Центру зріс до 95 % від загальних надходжень. Крім того, з червня 2011 року у міській ДПІ зареєстровано близько 400 суб'єктів господарювання – юридичних осіб та 1200 – фізичних осіб. Партнерське ставлення до платників податків також сприяло зниженню кількості скарг на дії працівників податкової інспекції, а у чотирьох випадках від суб'єктів господарювання надійшли подяки за якість отриманих у Центрі послуг.

Про підвищення культури та якості обслуговування платників податків засвідчили і підсумки нещодавно проведеного фахівцями міської ДПІ опитування платників податків Івано-Франківська.

Під час опитування 85% респондентів надали високу оцінку рівню обслуговування у Центрі платників податків, а 97 % належно оцінили інформацію, розміщену на інформаційних стендах та на моніторах, зазначивши, що вона для них є потрібною та корисною.

Таким чином, відкриття Центру обслуговування платників податків стало свідченням того, що міською податковою інспекцією збережено, вдосконалено і примножено всі напрацювання, досягнуті раніше. На сьогодні відбувається подальше вдосконалення системи адміністрування податків.

Додаток 8. Крайні практики впровадження податкової реформи на прикладі м. Славутича Київської області

**В місті Славутичі за результатами проекту
Податкова реформа – зворотній зв'язок на місцевому рівні
прийнята міська програма, текст якої додається**

*Крайні практики впровадження
податкової реформи
на прикладі Київської області*

Міська Програма підтримки платників податків м. Славутич на 2012 - 2015 роки

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Однією з основних умов стабільного розвитку ринкових економічних відносин є підвищення рівня інформованості платників податків та виховання високої податкової культури. Тісна взаємодія органів виконавчої влади та місцевого самоврядування з податковою службою міста забезпечить не лише повноцінне та своєчасне наповнення бюджету, а й стимулюватиме створенню сприятливих умов для платників податків, підвищенню рівня добровільної сплати податків, та як наслідок, зміцненню добробуту Славутицької територіальної громади.

На сьогодні, перед органами Державної податкової служби стоїть завдання удосконалити діючі форми й методи масово-роз'яснювальної роботи та вирішити окремі питання організації цієї роботи з метою досягнення добровільності виконання платниками власних податкових зобов'язань.

Удосконалення обслуговування платників податків є одним з найдосконаліших методів підвищення ефективності податкового менеджменту. Діяльність податкових органів повинна ґрунтуватися на поєднанні нових методів управління з сучасними концепціями «орієнтації на клієнта – платника податків». Платник податків повинен мати доступ до найновішої інформації про функціонування податкової системи, про порядок розрахунків сплачуваних ним податків, бути поінформованим про свої права.

Відповідно до Стратегічного плану розвитку Державної податкової служби України на період до 2013 року, податкова служба в сучасних умовах повинна стимулювати економічний розвиток країни, сприяти створенню умов для залучення інвестицій, розвитку приватного бізнесу, зниженню податкового тягаря, отриманню сталих доходів до державного бюджету. Податкові органи повинні трансформуватися в провідну демократичну та підзвітну суспільству високоефективну державну установу, яка діє на правових засадах та користується довірою і підтримкою суспільства.

Міська Програма підтримки платників податків м. Славутич на 2012 - 2015 роки розроблена відповідно до Податкового кодексу України, Закону України «Про державну податкову службу в Україні», Указів Президента України від 14. 07. 2000 р. № 887/2000 «Про вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади» та від 01. 08. 2002 р. № 683/2002 «Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади».

Міська Програма спрямована на втілення у практику сучасних підходів, нової філософії у взаємовідносинах влади з суспільством, на повне та якісне надання населенню інформаційних послуг з питань податкової політики, поліпшення умов обслуговування платників податків, створення зручних умов для виконання податкових обов'язків кожним громадянином та підвищення рівня добровільної сплати податків.

ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКОЇ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

Програма розроблена і спрямована на забезпечення ефективності здійснення узгоджених заходів щодо наповнення бюджетів та усунення причин неповної та несвоєчасної сплати податків.

В діяльності Державної податкової інспекції м. Славутича існує ряд нагальних організаційних, фінансових, матеріально-технічних та інших проблем, які потребують невідкладного розв'язання, в тому числі і за участю органів місцевого самоврядування. Саме цим обумовлена необхідність розробки і затвердження загальноміської Програми підтримки платників податків м. Славутич на 2012 - 2015 роки.

ОПИС ІСНУЮЧОЇ СИТУАЦІЇ ЩОДО ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ ІНСПЕКЦІЇ М. СЛАВУТИЧА

У 2012 році показники збору податків в усіх сферах економіки м. Славутича значно перевищили минулорічні.

За січень-грудень 2011 року по Державній податковій інспекції у м. Славутичі мобілізовано до Зведеного бюджету 126408,2 тис. грн., що в порівнянні з відповідним періодом минулого року більше на 30500,9 тис. грн. Темп росту до відповідного періоду минулого року становить 131,8 відсотків.

До Державного бюджету в січні-грудні 2011 року мобілізовано 25199,8 тис. грн., що в порівнянні з відповідним періодом минулого року на 7969,4 тис. грн. або на 46,3% більше.

До місцевого бюджету м. Славутича в січні-грудні 2011 року мобілізовано 101208,4 тис. грн., що в порівнянні з відповідним періодом минулого року на 22531,5 тис. грн. або на 28,6% більше. Приріст надходжень забезпечено по всіх провідних податках, зокрема по податку з доходів фізичних осіб на 30,2% або на 22175,3 тис. грн. Виконання плану доходів місцевого бюджету на 2011 рік становить 110,8%.

Виконано планові показники по всіх основних платежах, зокрема по податку на доходи фізичних осіб – на 110,9%, по платі за землю – 108,2%.

Відповідно до вимог діючого законодавства, Державна податкова інспекція в м.Славутичі щороку організовує та забезпечує проведення широкомасштабної кампанії по декларуванню доходів громадян. Протягом деклараційної кампанії у 2012 році громадянами подано всього 795 декларацій, що на 319 декларацій більше ніж за попередній рік. Із загальної кількості поданих декларацій 173 особи – ті, що зобов'язані подати, 478 – за іпотечним кредитуванням, 144 – державними службовцями, з них 12 декларацій про майновий стан і доходи.

За поданими деклараціями видано всього 59 довідок (про подану декларацію про майновий стан і доходи), проведено 9 спецперевірок по поданих деклараціях державними службовцями.

При проведенні кампанії декларування громадянами задекларовано доходів на суму 40404,0 тис. грн., в т.ч.:

- резидентами, які отримали іноземні доходи на суму 616,7 тис. грн. та отримали інвестиційний прибуток в сумі 8220,5 тис. грн.;
- громадянами, доходи яких перевищили 1 млн. грн. – на суму 11331,9 тис. грн., від продажу рухомого майна – 5628,0 тис. грн. та отримання спадщини – 671,7 тис. грн.

За результатами деклараційної кампанії та проведених перерахунків, громадянами самостійно нараховано податкові зобов'язання до сплати у сумі 350,4 тис. грн., що у 2 рази більше ніж у попередньому році (у 2011 році – 162,0 тис. грн.). Задекларовані суми підлягають сплаті до 01 серпня поточного року, на звітну дату фактично надійшло 234,7 тис. грн. Відповідно до поданих декларацій, до повернення громадянам підлягає 514,9 тис. грн., на звітну дату повернено податок в повному обсязі.

Важливим напрямком роботи для наповнення дохідної частини бюджету та спонукання платників податків до добровільної сплати є проведення активної масово-роз'яснювальної роботи серед населення. Тільки своєчасне та кваліфіковане роз'яснення податкового законодавства дасть позитивні наслідки в ліквідації схем тінізації та ухилення від податкових зобов'язань. Забезпечення партнерських зв'язків з громадськістю та належний рівень агітаційно-просвітницької роботи потребує не лише високого професіоналізму від працівників податкової служби, а й їх належного матеріально-технічного забезпечення.

Обізнаності в діючому податковому законодавстві та формуванню високої податкової культури у платників податків значною мірою сприяє розповсюдження серед них друкованої продукції, розробленої та випущеної спеціалістами податкових органів. Але, на жаль, кошти на її виготовлення в кошторисі податкових органів відсутні.

На даний час, для розміщення інформації щодо норм податкового законодавства, підрозділи Державної податкової інспекції у м. Славутичі постійно співпрацюють тільки з 1-м друкованим засобом масової інформації «Теледень-Славутич» загальним тиражем 8 тисяч примірників та загальнономіським сайтом «Славутицький регіон».

Запорукою ефективної співпраці між платниками податків та податковою службою є отримання цими платниками повних, своєчасних, та професійних консультацій щодо проблемних питань, які виникають у них в процесі ведення господарської діяльності.

На виконання доручення Президента України від 15.08.11 р. №1-1/1792 щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг та підвищення їх якості, п. 7 доручення Прем'єр – міністра України від 20.08.11 р. №39859/1/1-11 з метою забезпечення комфортних умов платникам податків в усіх податкових органах необхідно створити центри по обслуговуванню платників податків, які повинні підвищити рівень наступних податкових адміністративних та інформаційних послуг:

- належне обслуговування та створення комфортних умов платникам податків;
- розширення переліку послуг, що надаються платникам податків, з урахуванням їх потреб та побажань;
- спрощення процедури надання послуг та відповідно зменшення часу та вартості виконання платниками податків податкових зобов'язань, в перспективі – отримання послуг без відвідування органів державної податкової інспекції;
- підвищення рівня добровільної сплати податків з одночасним забезпеченням зворотного зв'язку стосовно якості обслуговування платників податків.

Принцип функціонування центрів полягає в тому, щоб зосередити в одному приміщенні весь комплекс послуг з адміністрування податків і зборів. З їх відкриттям

запроваджується індивідуальний підхід до кожного платника податків. Але існуюча матеріально-технічна база Державної податкової інспекції м. Славутича, не дозволяє створити сучасний Центр по обслуговуванню платників податків.

Комплексне розв'язання питань, пов'язаних з своєчасним та повним надходженням податків до бюджетів, можливе шляхом розроблення, затвердження та виконання відповідної Програми на 2012-2015 роки. Правовим підґрунтям затвердження та реалізації Програми є Конституція України, статті 43, 44 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

МЕТА ПРОГРАМИ

Головною метою Програми є залучення громадськості до формування податкової політики на місцевому рівні, створення сприятливих умов платникам податків для виконання ними конституційного обов'язку на належному рівні з метою своєчасного та повного наповнення бюджету, усунення причин та умов вчинення порушень податкового законодавства, а також налагодження дієвої співпраці між органами Державної податкової служби, місцевими органами виконавчої влади та платниками податків.

ГОЛОВНІ НАПРЯМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Для досягнення поставленої мети, реалізації пріоритетів, та вирішення нагальних проблем в податковій сфері можливо визначити три основні напрямки реалізації даної Програми, що призведуть до очікуваних результатів:

1. Покращення рівня обслуговування платників податків (створення Центру по обслуговуванню платників податків), формування їх високої податкової культури з метою сприяння розвитку підприємництва в місті Славутич.
2. Створення дієвої системи інформування платників податків та підвищення рівня їх обізнаності щодо податкового законодавства України.
3. Реалізація організаційно-правових заходів, спрямованих на повне та своєчасне наповнення бюджетів.

ОСНОВНІ ЗАХОДИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

1. На виконання напрямку «Покращення рівня обслуговування платників податків (створення Славутиського Центру по обслуговуванню платників податків), формування їх високої податкової культури з метою сприяння розвитку підприємництва в місті Славутич»

№ п/п	Зміст та напрямок роботи	Виконавці	Термін виконання
1.	Облаштування приміщення Центру	Виконавчий комітет Славутиської міської ради ДПІ в м. Славутич	Протягом 2012-2013 років
2.	Технічне оснащення Центру	Виконавчий комітет Славутиської міської ради ДПІ в м.Славутич КП «Агентство з розвитку бізнесу» Славутиський міський Фонд підтримки підприємництва	Протягом 2012-2013 років

№ п/п	Зміст та напрямок роботи	Виконавці	Термін виконання
3.	Інформаційно-довідкове забезпечення діяльності Центру	Виконавчий комітет Славутиської міської ради ДПІ в м.Славутич КП «Агентство з розвитку бізнесу» Славутиський міський Фонд підтримки підприємництва	Протягом 2012-2013 років
4.	Створення інтегрованої системи комплексної безпеки Центру	Виконавчий комітет Славутиської міської ради ДПІ в м.Славутич КП «Агентство з розвитку бізнесу» Славутиський міський Фонд підтримки підприємництва	Протягом 2012-2013 років
5.	Оснащення Центру сучасними інформаційними технологіями	Виконавчий комітет Славутиської міської ради ДПІ в м.Славутич КП «Агентство з розвитку бізнесу» Славутиський міський Фонд підтримки підприємництва	Протягом 2012-2013 років
6.	Проведення опитування (анкетування) серед платників податків з метою усунення недоліків і підвищення якості їх обслуговування	Виконавчий комітет Славутиської міської ради ДПІ в м.Славутич Славутиський міський Фонд підтримки підприємництва	Щорічно, протягом 2012-2015 років
7.	Розробка правил ділового етикету для уникнення конфлікту інтересів між податковою інспекцією та платниками податків	Виконавчий комітет Славутиської міської ради ДПІ в м.Славутич КП «Агентство з розвитку бізнесу» Славутиський міський Фонд підтримки підприємництва	Протягом 2012-2013 років

2. На виконання напрямку «Створення дієвої системи інформування платників податків та підвищення рівня їх обізнаності щодо податкового законодавства України»

№ п/п	Зміст та напрямок роботи	Виконавці	Термін виконання
1.	Розробка та розміщення агітаційних плакатів	Виконавчий комітет Славутиської міської ради ДПІ в м.Славутич КП «Агентство з розвитку бізнесу» Славутиський міський Фонд підтримки підприємництва	Протягом 2012-2015 років
2.	Розробка та розміщення інформаційних стендів щодо податкового законодавства	Виконавчий комітет Славутиської міської ради ДПІ в м.Славутич КП «Агентство з розвитку бізнесу» Славутиський міський Фонд підтримки підприємництва	Протягом 2012-2015 років
3.	Підготовка інформаційних програм на місцевому телебаченні щодо податкового законодавства	Виконавчий комітет Славутиської міської ради ДПІ в м. Славутич	1 раз на півріччя протягом 2012-2015 років

№ п/п	Зміст та напрямок роботи	Виконавці	Термін виконання
4.	Підготовка та розміщення інформаційних матеріалів в місцевій газеті	Виконавчий комітет Славутицької міської ради ДПІ в м. Славутич	1 раз на місяць протягом 2012-2015 років
5.	Підготовка та розміщення інформаційних матеріалів на загальноміських сайтах «Славутицький регіон» та «Славутицька міська громада»	Виконавчий комітет Славутицької міської ради ДПІ в м. Славутич КП «Агентство з розвитку бізнесу»	1 раз на тиждень протягом 2012-2015 років
6.	Розповсюдження серед платників податків фахового журналу «Вісник податкової служби»	ДПІ в м. Славутич	Протягом 2012-2015 років
7.	Налагодження роботи безкоштовної славутицької інформаційно-довідкової служби для платників податків	ДПІ в м. Славутич	Постійно протягом 2013-2015 років
8.	Створення системи сервісного обслуговування відповідальних платників податків шляхом постійного адресного повідомлення їм змін у податковому законодавстві	ДПІ в м. Славутич КП «Агентство з розвитку бізнесу» Славутицький міський Фонд підтримки підприємництва	Постійно протягом 2013-2015 років
9.	Створення веб-сайту ДПІ в м.Славутич та он-лайн електронного консультаційного пункту	Виконавчий комітет Славутицької міської ради ДПІ в м. Славутич КП «Агентство з розвитку бізнесу» Славутицький міський Фонд підтримки підприємництва	Протягом 2013 року
10.	Проведення спеціалізованого навчання учнів загальноосвітніх шкіл з питань податкового законодавства	ДПІ в м. Славутич Славутицький міський Фонд підтримки підприємництва	1 раз на півріччя протягом 2012-2015 років
11.	Проведення конкурсу серед учнів шкіл міста на краще знання податкового законодавства	ДПІ в м. Славутич Славутицький міський Фонд підтримки підприємництва	Щорічно, протягом 2013-2015 років
12.	Проведення громадських обговорень «Вплив податкової політики на соціально-економічний розвиток Славутича»	Виконавчий комітет Славутицької міської ради ДПІ в м. Славутич Славутицький міський Фонд підтримки підприємництва	Щорічно, протягом 2013-2015 років
13.	Прийняття участі у Конференціях підприємців міста Славутича	ДПІ в м. Славутич	Щорічно, протягом 2013-2015 років
14.	Пропагування ефективності використання місцевих податків шляхом опублікування відповідної інформації в місцевих ЗМІ	Виконавчий комітет Славутицької міської ради ДПІ в м. Славутич КП «Агентство з розвитку бізнесу»	Протягом 2013-2015 років

№ п/п	Зміст та напрямок роботи	Виконавці	Термін виконання
15.	Розробка податкової абетки для платників податків	ДПІ в м. Славутич КП «Агентство з розвитку бізнесу» Славутицький міський Фонд підтримки підприємництва	Щорічно протягом 2013-2015 років
16.	Розробка буклетів або посібників щодо податкового законодавства для платників податків	ДПІ в м. Славутич КП «Агентство з розвитку бізнесу» Славутицький міський Фонд підтримки підприємництва	В разі потреби протягом 2013-2015 років

3. На виконання напрямку «Реалізація організаційно-правових заходів, спрямованих на повне та своєчасне наповнення бюджетів»

№ п/п	Зміст та напрямок роботи	Виконавці	Термін виконання
1.	Проведення семінарів для платників податків з питань доведення норм Податкового кодексу України та нормативно-правових актів прийнятих на його виконання	ДПІ в м. Славутич КП «Агентство з розвитку бізнесу» Славутицький міський Фонд підтримки підприємництва	1 раз на квартал протягом 2012-2015 років
2.	Надання органам місцевого самоврядування та державної влади пропозицій з питань положень щодо місцевих податків і зборів	ДПІ в м. Славутич КП «Агентство з розвитку бізнесу» Славутицький міський Фонд підтримки підприємництва	Щорічно, протягом 2012-2015 років
3.	Регулярний розгляд стану виконання Програми на службових нарадах, при необхідності надання пропозицій щодо внесення до неї відповідних змін і доповнень	ДПІ в м. Славутич	1 раз на півріччя, протягом 2012-2015 років
4.	Створити та забезпечити функціонування бази інформаційних даних про виявлені порушення податкового законодавства під час перевірок, розгляду та змісту скарг громадян та організацій, аналізу причин і чинників, що спричиняють їх повторність	ДПІ в м. Славутич КП «Агентство з розвитку бізнесу» Славутицький міський Фонд підтримки підприємництва	Протягом 2013 року
5.	Внесення пропозицій щодо наповнення місцевого бюджету при його плануванні на відповідний період	ДПІ в м. Славутич	Щорічно, протягом 2012-2015 років
6.	Систематичне проведення контрольних заходів по дотриманню суб'єктами господарювання податкового законодавства	ДПІ в м. Славутич	Протягом 2012-2015 років

№ п/п	Зміст та напрямок роботи	Виконавці	Термін виконання
7.	Відпрацювання нових, ефективних механізмів здійснення контролю за дотриманням податкового законодавства з метою своєчасного надходження податків до місцевого бюджету	ДПІ в м. Славутич	Протягом 2013 року

СТРОКИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Реалізація Програми передбачає співпрацю органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та платників податків. Виконання Програми заплановано здійснити протягом 2012-2015 років.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ ТА КОНТРОЛЬ

Організаційно виконання Програми забезпечує Державна податкова інспекція в м.Славутич за участю Виконавчого комітету Славутицької міської ради, його структурних підрозділів, структур підтримки бізнесу в м. Славутич шляхом затвердження відповідних заходів, прийняття управлінських рішень та проведення постійного моніторингу стану надходжень податків до бюджетів.

Державна податкова інспекція в м. Славутич проводить узагальнення інформації про хід виконання заходів, визначених даною Програмою, раз на рік, та подає її на розгляд місцевій адміністрації та міській раді.

Хід виконання програми періодично заслуховується на засіданнях постійної комісії Славутицької міської ради з питань бюджету, фінансів та податкової політики, нарадах, колегіях Державної податкової служби у Київській області, засіданнях виконавчих органів місцевої ради.

Безпосередній контроль за ходом виконання заходів і завдань Програми здійснює Державна податкова інспекція в м. Славутич.

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів обласного бюджету, місцевого бюджету та інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством.

Контроль за використанням бюджетних коштів, передбачених для виконання заходів, визначених Програмою, здійснюється в порядку, встановленому законодавством.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Впровадження запланованих заходів, які значно підвищать ефективність взаємодії між Податковою інспекцією в м. Славутич та платниками податків дозволить досягти наступних результатів:

- створити систему ефективного організаційного забезпечення профілактичної та інформаційно-аналітичної роботи з платниками податків;
- залучити громадськість до формування податкової політики на місцевому рівні;
- запровадити нові форми й методи співпраці з платниками податків та попередження порушень податкового законодавства;
- удосконалити систему адміністрування платників податків і зборів;
- запобігти виникненню тіньового сектору економіки та створити умови для його ліквідації;
- підвищити ефективність та контроль за сплатою податків, що спрямовуються до бюджетів;
- покращити інвестиційний клімат міста Славутич, стимулювати ріст економіки, створити рівні умови для платників податків;
- підвищити податкову культуру й рівень пропаганди серед усіх учасників податкового процесу.
- Також реалізація даної Програми дозволить:
- створити ефективну, дієву, прозору та неупереджену систему функціональної діяльності Державної податкової інспекції в м. Славутич;
- побудувати сучасні взаємини між Державною податковою інспекцією в м. Славутич та суспільством на основі добровільного виконання вимог податкового законодавства платниками податків.

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма є складовою частиною комплексного вирішення питання залучення громадськості до формування податкової політики на місцевому рівні, своєчасності та повноти наповнення бюджетів, в т.ч.: підвищення рівня добровільної сплати податків, податкової культури, обслуговування платників податків, запобігання вчиненню порушень податкового законодавства.

При підготовці Програми враховані вимоги «Положення про Державну податкову службу України», затвердженого Указом Президента України від 12.05.2011 р. № 584/2011.

За умови реалізації переліку запланованих Програмою заходів прогнозується підвищення рівня податкової культури населення та збільшення надходжень до бюджетів. Від якості роботи податкових органів, щодо попередження та усунення порушень податкового законодавства суб'єктами підприємницької діяльності, залежить соціальна стабільність і поліпшення економічного стану Славутицького регіону.

Додаток 9. Кращі практики впровадження податкової реформи на прикладі Полтавської області

Головною метою структурних змін та перетворень у ключових сферах життєдіяльності суспільства, що відбуваються є підвищення соціальних стандартів і рівня життя громадян Полтавської області. Для забезпечення стабільного соціального та економічного зростання регіону державна податкова служба у Полтавській області використовує індивідуальний підхід до кожного платника податків, досягаючи якісних змін у системі взаємовідносин між податковою службою та бізнесом, а також створення ефективної системи обслуговування платників податків.

На виконання доручення Президента України від 15.08.11 № 1-1/1792 щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг та підвищення їх якості, відповідно до пункту 7 доручення прем'єр-міністра України Азарова М.Я. від 20.08.11 № 39859/1/1-11, Податкового кодексу України, керуючись статтею 10 Закону України від 4 грудня 1990 року № 509-XII «Про державну податкову службу в Україні» зі змінами та доповненнями, із урахуванням вимог наказу ДПС України від 10.02.2012 року № 109 «Щодо створення нових та функціонування діючих ЦОПП», а також з метою поліпшення якості надання послуг щодо видачі довідок та дозвільних документів, приймання звітності, вхідної кореспонденції та обслуговування платників податків в податкових інспекціях Полтавської області створюються центри обслуговування платників податків, основною метою яких є забезпечення зручних та комфортних умов для виконання платниками податків своїх податкових зобов'язань.

Сервісні центри характеризуються зручними умовами з вільним та зручним доступом для громадян похилого віку та осіб з обмеженими можливостями, зосередженістю в одному місці всіх необхідних послуг: реєстрація, консультація, надання адміністративних послуг, проведення звірок, прийом звітності, видача довідок, робота з громадянами.

За даними Державної податкової служби у Поплавській області на сьогоднішній день вже функціонують 11 центрів обслуговування платників податків. Сервісами мають змогу користуватися платники Кременчуцької, Гадяцької, Миргородської та Карлівської податкових інспекцій. Оцінити роботу центрів можна і у Диканьському, Решетилівському та Новосанжарському відділеннях Полтавської МДПІ та Кобеляцькому, Козельщинському і Глобинському відділеннях Кременчуцької ОДПІ.

Так, в червні 2012 року в Полтавській області урочисто відкрили чотири Центри обслуговування платників податків: у Гадяцькому, Хорольському районах та м. Кременчук та м. Полтава.

Так, найбільш вагомим подією стало відкриття у м. Полтаві 14 червня Сервісного центру обслуговування платників податків.

А вже 20 червня, в м. Кременчук відбулися урочистості з приводу відкриття єдиного Центру обслуговування платників

податку, який, за оцінками ДПС України, є одним із найкращих і найсучасніших на даний час. У тестовому режимі центр функціонував в місті вже п'ять місяців. За цей час працівники Кременчуцької ОДПІ та підприємці переконалися у його зручності й доцільності. Розташований на площі 397 кв.м, він об'єднує три функціональних зали вікон. Обслуговування платників податків та громадян проводиться 34 висококваліфікованими

спеціалістами. В цілому ж, інспекцією обслуговуються близько 6 тисяч юридичних та понад 16 тисяч фізичних осіб. Як повідомив керівник Кременчуцької ОДПІ Андрій Звонков, щодня податкову інспекцію відвідують близько 460 платників податку які тепер стануть клієнтами Центру обслуговування платників податку.

У головному офісі Гадяцької міжрайонної державної податкової інспекції Полтавської області ДПС в червні цього року також відкрито та функціонує Центр обслуговування платників податків, який складається з трьох залів:

зал № 1 – прийом податкової звітності та вхідної кореспонденції;

зал № 2 – видача довідок та дозвільних документів;

зал № 3 – обслуговування платників податків.

Також створено зал очікування для платників податків.

Обслуговування платників податків здійснюється спеціалістами підрозділів оподаткування фізичних осіб, оподаткування юридичних осіб, взаємодії із засобами масової інформації та громадськістю, погашення податкового боргу, інформатизації та обліку платників податків, контролю за суб'єктами господарювання, що здійснюють розрахунки у готівковій формі. На інформаційних стендах розміщено постійну та змінну інформацію, встановлено табло (для розміщення додаткової інформації загального характеру) та акустичну систему для оповіщення інформації, що стосується всіх відвідувачів.

Сервісний центр при Гадяцькій міжрайонній державній податковій інспекції обслуговуватиме більше 2,6 тисяч платників податків: близько 600 юридичних та понад дві тисячі фізичних осіб - підприємців.

Фахівці зазначають, що до кінця 2012 року заплановано відкриття подібних центрів майже у всіх податкових органах області, що надасть можливість здійснити якісний перехід від фіскальних методів роботи з платниками податків до сервісного обслуговування.

Офіційний веб-сайт Державної податкової служби у Полтавській області

<http://sta.poltava.ua/news/2012/tdndpa085.htm>

<http://stspl.gov.ua/news/2012/130612.htm>

http://stspl.gov.ua/news_reg/2012/rn205.htm

Офіційний веб-сайт Хорольської РДА

<http://www.adm-pl.gov.ua/horol/news2/detail/13972.htm>

«Методика організації та проведення громадського моніторингу ефективності податкової реформи для місцевих громад»

Виготовлено в рамках реалізації
проекту «Податкова реформа – зворотній зв'язок», що виконується
за фінансової підтримки МФ «Відродження»

За загальною редакцією:
Славутицького міського голови, віце-президента Конгресу місцевих
і регіональних влад Ради Європи, президента Всеукраїнського
громадського об'єднання «Клуб Мерів», доктора економічних наук,
лауреата Державної премії в галузі науки і техніки
Володимира Петровича Удовиченка

Розроблено МГО «Лабораторія малого бізнесу» у партнерстві:

- Українського фонду підтримки підприємництва
- Регіонального фонду підтримки підприємництва по Полтавській області
- Регіонального фонду підтримки підприємництва по Івано-Франківській області
- Славутицького фонду підтримки підприємництва
- Полтавського центру розвитку бізнесу
- ГО «Бізнес-Інкубатора в Івано-Франківській області»

РОЗПОВСЮДЖУЄТЬСЯ БЕЗКОШТОВНО

Посібник видається українською мовою в друкованому й електронному
варіантах.

Електронну версію посібника представлено на сайті «Славутицький регіон» за
адресою www.investing.org.ua.

**При використанні матеріалів та копіюванні обов'язкове посилання
На даний посібник та його розробника –
МГО «Лабораторія малого бізнесу» (м. Славутич).**

Будемо вдячні за відгуки про матеріали, викладені у даному посібнику.

Розробка дизайну та виготовлення оригінала макету
та друк: СПД Лаптева Т.В.

Підписано до друку: 25.05.2012 р.
Наклад: 100 примірників. Замовлення: 01.06.2012 р.
Формат: А-5. Папір: офісний, 80 гр/см². Друк: ризограф. Гарнітура: Myriad Pro